

Maandblad voor onderwijs in Vlaanderen

klasse

**Win de gouden
lerarenkaart**

**2012
HET JAAR
VAN DE MAN**

ADVERTENTIE

HET JAAR VAN DE MAN

In het basisonderwijs is het aandeel mannen in zeven jaar tijd met een kwart gedaald tot één op zeven. In het secundair is nog vier op tien een man. Bij de inschrijvingen voor de lerarenopleiding secundair zien we gelukkig steeds meer mannen. Als ze echter enkele jaren lesgeven vertrekken er nog te veel. Iedereen is het erover eens dat een gezond evenwicht tussen mannen en vrouwen op school het best is. Daarom roepen we 2012 uit tot “Het jaar van de man” op school.

In dit nummer vind je negen bijzondere portretten van mannen in onderwijs. We hebben de vooroordelen met plezier genoteerd. Vrouwen praten blijkbaar altijd over hun kinderen, gaan nooit mee iets drinken, lachen niet met moppen, willen om vier uur naar huis, kunnen niet kaarten, bakken graag taarten, verwarren een schoolreis met een verhuis en hebben schrik van een micro. Mannen daarentegen blijken altijd tijd te hebben voor een pint, hebben een hekel aan administratie, zien de persoonlijke problemen van een leerling gemakkelijker over het hoofd, vertellen seksistische moppen, vinden het normaal dat hun vrouw de kinderen opvangt, zijn het eerst om de taart van de vrouwen op te eten en staan graag op een podium ...

De adviezen om meer mannen aan te trekken én te houden zijn al even gevarieerd: “Verminder het papierwerk. Maak er doe-onderwijs van. Beklemtoon het avontuurlijke en de status van het beroep. Laat zien hoeveel er te organiseren valt. Plaats een pingpongtafel in de lerarenkamer. Zet de extralegale voordelen in de verf: toffe collega's en geen carrière drang. Moedig leerlingen van allerlei slag aan om zich later in onderwijs te smijten. Stop op familiefeesten en bij de bakker met klagen over onderwijs. Doe dat op vergaderingen waar je er iets aan kan veranderen. Haal mannen weg uit andere beroepen. Jaag de jonge mannen niet weg. Leg het accent op het futuristische: hier werken we aan de toekomst!” Welkom in het jaar van de man.

Leo Bormans, hoofdredacteur Klasse
leo.bormans@klasse.be

STUDIEKEUZE FAALT (1)

Eén op de vier scholen faalt bij de studiekeuzebegeleiding. Wat met de drie op de vier scholen die wel een inspanning doen? Is het 'weer' hun schuld? Ik ben het beu om geregeld van die negatieve berichtgeving te moeten lezen. Jullie gaan meer en meer de populaire krantentaal achterna. Is het zo dat de leraren gemotiveerd moeten worden?

Geert Aelter, via mail

STUDIEKEUZE FAALT (2)

Er heerst blijkbaar nog altijd een taboe op beroepsopleiding. Men durft jongeren niet te adviseren naar beroepsopleidingen met toekomstmogelijkheden. Of moeten alle jongeren dan maar hoger onderwijs volgen en daarna vaststellen dat ze er op de arbeidsmarkt niet overal mee terechtkunnen? Toch heeft onze samenleving absoluut nood aan goed opgeleide jongeren met beroepskennis en praktijkervaring. Niet toevallig roept de SERV op tot meer werkplekleren voor jongeren

met talent in andere dan hogeronderwijsopleidingen. Naast ongekwalificeerde uitval bestaat er ook overgekwalificeerde uitval. Een heleboel jongeren stellen vaak onrealistische verwachtingen, waardoor ze vaak beginnen aan een opleiding in het hoger onderwijs zonder zich af te vragen of die opleiding past bij hun talenten.

Stefan Noppen,
via www.klasse.be/leraren

ONGEPAST

Ik heb een nieuw woord ontdekt: onschoolbaren. Jongeren van veertien jaar die blijven zorgen voor moeilijkheden op school. Veertien en al in het nieuws komen omdat de volwassenen geen blijf meer met je weten. Veertien en een onterende titel krijgen: onschoolbaar. In Van Dale vind je bladzijdes vol woorden die beginnen met 'on-'. Bijna allemaal zijn het

ongelukkig worden. Hoe kunnen we de volwassenen van de samenleving waarin deze onschoolbaren zijn gecreëerd dan noemen? De onbeschaamden die zulke media maken? De onverantwoordelijken' die dit laten gebeuren? Is onwetenden beter? 'Wir haben es nicht gewusst ...' Of behoren wij tot de onverschilligen? Misschien moeten we eens de onschatbare waarde van onze jeugd benadrukken. En het in het nieuws hebben over onbaatzuchtige jongeren zodat we beseffen dat hun bijdrage tot onze wereld onbetaalbaar is. Zou de wereld dan niet wat minder ondraaglijk worden voor de onbeschermden onder hen?

Goedele Ghijsen, via mail

KOOKLES IN DEN BAK

Met grote belangstelling keek ik uit naar uw artikel 'Les in den bak'. Zelf heb ik twee

dat ex-gedetineerden zich inderdaad de eerste zes maanden niet mogen vestigen als zelfstandigen. Tijdens de kooklessen leren gedetineerden koken voor zichzelf en later hopelijk voor gezinsleden. Ze werken in teamverband, leren van elkaars cultuur en ontdekken nieuwe producten. Het is helaas niet iedere penitentiaire instelling gegeven om lessen loodgieterij in te richten. Jammer dat u niet meerdere instellingen en opleidingen hebt opgenomen in het artikel.

Naam en adres gekend bij de redactie

LES MET CVS (1)

Toen ik 'Hoera, ik ben écht ziek' (Klasse 220) las, voelde ik opnieuw de woede opkomen. Ik kreeg cvs tijdens mijn lerarenopleiding. Als leraar waren ze vol lof over me, maar tijdens mijn stage zei een directeur recht in mijn gezicht dat ik mijn diploma niet waard was, omdat ik maar halftijds zou kunnen werken. Toch haalde ik mijn diploma. Ik ging halftijds als leraar aan de slag en werd een volwaardig lid van het schoolteam. Dat ik 's avonds uitgeput in de zetel lag, hebben mijn leerlingen nooit geweten. De directeur was heel tevreden over mijn werk. Maar net voor ik tijdelijk aangesteld voor doorlopende duur (TADD) kon worden, mocht ik ophoepelen. De reden? Mijn ziekte.

Het doet nog elke dag pijn. Ik heb nu een halftijdse job buiten het onderwijs, maar ik mis mijn kindjes nog elke dag.

Naam en adres gekend bij de redactie

“Hoe kom je ooit van het etiket onschoolbaar af?”

Lezer Goedele Ghijsen ergert zich aan de onverdraagzame berichtgeving over onschoolbare leerlingen.

bijvoeglijke naamwoorden. Ze worden nooit gebruikt om een persoon te omschrijven. Maar als je een onbelgische puber bent, kan dat plots wel! Onschoolbaren. Hoe kom je als veertienjarige nog ooit van dit etiket af? Je zou van minder

jaar kookles gegeven in de gevangenis van Wortel. Groot was mijn verbazing toen ik las dat de rechter niet graag gedetineerden de horeca in zag gaan. Dat knelpuntberoep kampt al genoeg met een slecht imago. Daarbij komt

LES MET CVS (2)

Als trouwe lezer was ik erg aangenaam verrast toen ik het artikel van de zieke directeur zag. Ook ik heb, na jaren zoeken en afzien, in mei de diagnose ME/cvs gekregen. Mijn enthousiasme was echter vlug getemperd na het lezen van het artikel. Het geeft het foute beeld weer dat mensen over cvs over de jaren heen hebben opgebouwd: dat je het jezelf aandoet door te perfectionistisch en met te veel hooi op je vork door het leven te gaan, dat stress je dus onderuit heeft gehaald en dat je jezelf kan helpen met mindfulness, mediteren en ademhalingsoefeningen. Mensen met ME (zoals ik) zullen hier helemaal niks aan hebben. Zoals de directeur in het artikel aangeeft, krijg je heel gauw de stempel 'depressief', en daar wijken de meesten ook niet meer van af. Er moet dringend een boodschap naar de buitenwereld gestuurd worden dat ME niet tussen de oren zit, dat we niet zelf verantwoordelijk zijn voor onze toestand, dat deze ziekte veroorzaakt wordt door virussen, voedingsintoleranties en/of -allergieën, slecht werkende immuunsystemen, ernstige darmproblemen ... Vooral de link onderaan het artikel was zo fout. Hij haalt het hele artikel onderuit in feite. Een betere link is www.mecvs.net. Deze site geeft een veel correcter beeld en biedt bovendien veel meer informatie. *Naam en adres gekend bij de redactie*

FRANS ONDERMAATS

Het verbaast me helemaal niet dat de kennis van het Frans van de eerstejaarsstudenten

lerarenopleiding ondermaats is. Het is goed dat leerlingen in het lager onderwijs spelenderwijs en communicatief Frans leren, maar als basis heb je toch een minimum aan inzicht nodig door spraakkunst en schriftelijke taalverwerking. Mijn leerlingen kunnen almaar minder goede zinnen maken met de woorden die ze leren. Ligt dat aan de inhoudsloze dialogues die ze moeten lezen en maken of aan het feit dat we niet meer met vertalingen mogen werken? De leerlingen moeten denken in de nieuwe taal. Dat moet je al van in de lagere jaren opbouwen, en daarvoor is begrip van de structuur van de taal nodig. Anders wordt de kloof met het secundair onderwijs – die we toch proberen te dichten – nog groter. En dan zal het niveau van de studenten van de lerarenopleiding er nog mooier uitzien.

P.R., via www.klasse.be/leraren

GEWELD IN HET GEZIN

Wij zijn als nieuw samengesteld gezin het slachtoffer van geweld van de oudste zoon: zowel verbaal, fysiek, seksueel als emotioneel geweld. Hoewel we heel erg hard ons best doen,

hulp zoeken en vragen, botsen we heel erg vaak op onbegrip en nog meer op wachtlijsten en ontbrekende voorzieningen. Als er geen plaats is, moet hij maar thuis zitten. Als hij op school wordt geschorst, moet hij maar thuis zitten. We hebben nog drie andere kinderen. Welke schade lopen die niet op? *Naam en adres gekend bij de redactie, via www.klasse.be/ouders*

ZWEMLES

Wanneer ik met mijn derdekleuterklassers ga zwemmen, hoor ik watergewenning te geven. Het valt me op dat er in mijn groep van 26 geen enkel kind is dat nog bang is in het water. Integendeel, de helft zit al op zwemles. Wat is dan het nut van die les? Leuk voor de kinderen, maar een hele voormiddag kwijt met de verplaatsing, aan- en uitkleden, om dan 20 overbodige minuutjes in het water te zijn ... Laat mij dan maar in mijn klasje werken aan dingen die echt nodig zijn! *Juf Protsies, via redactie.ouders@klasse.be*

MAXIMUMFACTUUR

Voor ons als stadsschool met overwegend leerlingen uit 'armere' milieus zal het aanpassen van de maximumfactuur weinig veranderen. Het is niet omdat de maximumfactuur werd

aangepast, dat onze ouders meer geld (over) hebben om hun schoolrekeningen te betalen. *Luc Beirnaert, via www.klasse.be/leraren*

GROENTEN UIT BALEN

Het was even schrikken toen ik me als cafébazin Moniqueske op de achtercover van Klasse 220 zag staan. Ik voelde me betrappt. Ik ben leraar verpleegkunde, maar figureerde ook in de film Groenten uit Balen. Wat een fijne dag was dat. 's Morgens om kwart na zes al in de kappersstoel, samen met de acteurs je verkleed, ontbijten, praten over het leven zoals het is. En maar discussiëren met Axel Daeseleire over ons dialect: is het nu 'morrege', 'morregen', 'muerrege', of 'muerege'? Want ja, ik ben van Balen! Een vermoeiende, maar amusante en heel leerrijke dag. *Monique Philipsen, via mail*

Op 18 december namen 1000 leraren met hun lerarenkaart deel aan de exclusieve Klasse-previews van deze film. Alle voorstellingen waren meteen volzet.

Wil je reageren op een artikel in Klasse? Dat kan, via e-mail naar redactie.leraren@klasse.be of op www.klasse.be/leraren. Vermeld altijd je naam en adres, ook als je je reactie liever anoniem ziet verschijnen. De redactie heeft het recht brieven in te korten en te redigeren.

Kritisch rapport voor onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie werkt professioneel, onafhankelijk en performant. Maar ze beschikt onvoldoende over leerlingresultaten. Haar eindoordelen zijn bovendien niet altijd goed onderbouwd en niet erg toegankelijk geschreven. Dat stelt een audit van het Rekenhof.

Het oordeel van het Rekenhof is niet negatief voor de onderwijsinspectie maar wel kritisch op bepaalde punten. Zo stelt het Rekenhof vast dat de inspectie zich te veel concentreert op de leerdoelen en te weinig op andere punten die ook door de wet zijn opgelegd aan de scholen (bv. participatie). Bovendien zijn er geen normen waaraan ze de interne kwaliteitszorg van de school kan toetsen. Daardoor bestaat het risico dat het doorlichtingsrapport geen correct beeld geeft van de kwaliteit van de school. De overheid kan ook meer gebruik maken van de expertise van de onderwijsinspectie bij de beleidsvoorbereiding, vindt het Rekenhof. Zo leidde geen enkel van de dertien negatieve adviezen van de inspectie tot het stoppen van de subsidiëring van een school.

In een eerste reactie laat de inspectie weten dat het rapport voor haar een zinvol, beleidsrelevant document is dat ze graag gebruikt om haar werking te verbeteren.

Maximumfactuur basisonderwijs verhoogd

Basisscholen mogen vanaf volgend schooljaar meer geld vragen aan ouders voor extra activiteiten zoals uitstappen. Voor de jongste kleuters is het nieuwe plafond 25 euro per jaar, oudere kleuters betalen 35 tot 40 euro. Voor kinderen in de lagere school wordt het nieuwe maximum 65 euro, door de stijging van de index wordt dat volgend schooljaar mogelijk 70 euro. Over deze nieuwe regeling nam het Vlaams Parlement eind december een definitieve beslissing. Lees de laatste stand van zaken op www.klasse.be/leraren.

Niet spijbelen? Les van profvoetballer!

Les volgen bij Club Brugge-speler Nabil Dirar en een exclusieve rondleiding in het stadion van Club Brugge. Daarmee belooft de Brusselse Victor Hortaschool de klas met het laagste percentage spijbelaars en laatkomers. Volgens projectverantwoordelijke Bart Uyttersprot is Dirar de geknipte kandidaat: "Hij is een Brusselaar met Marokkaanse roots, net zoals het merendeel van onze leerlingen. Doordat hij vaak te laat kwam op de training, is hij een tijdje naar de B-kern gestuurd. Nu heeft hij zich herpakt en speelt hij terug in de A-kern. Hij kan hun dus zeker duidelijk maken hoe belangrijk op tijd komen is". De Victor Hortaschool pakt al enkele jaren uit met een stunt om het aantal afwezigheden te doen dalen: zo kregen stipte leerlingen een ticket van een pretpark en fietse de directie de laatkomers tegemoet. Het aantal leerlingen dat te laat kwam of spijbelde, daalde telkens met ongeveer de helft.

“Ik ben niet tegen mannen in het onderwijs zolang hun diploma niet dateert uit het tijdperk dat de man nog meerderwaardig was”

Luisteraar Tara reageert bij Peeters en Pichal (Radio 1) op de vraag of er meer mannen voor de klas moeten kiezen.

Lerarenopleiding lokt minder studenten

Steeds minder jongeren vinden hun weg naar de lerarenopleiding. Dat blijkt uit cijfers van het departement Onderwijs. Terwijl vorig academiejaar nog 6391 studenten zich voor het eerst inschreven voor een lerarenopleiding, zijn dat er dit jaar nog slechts 5993: een daling met 6 procent. Deze resultaten staan haaks op de algemene tendens. In absolute cijfers stijgt het aantal studenten in het hoger onderwijs in Vlaanderen namelijk met 5 procent. Zo dreigt het lerarentekort nog nijpender te worden. Tegen 2020 zullen er in Vlaanderen immers 20.000 leraren te kort zijn.

Griekse leerlingen hebben honger

Steeds meer Griekse kinderen zitten met honger op school. Dat stellen de Griekse lerarenbonden vast. De oorzaak? Het schrappen van de steun en de fel toegenomen werkloosheid in het land.

Een jongen op Kreta viel vorige maand flauw op school. Later bleek dat hij en zijn werkloze moeder twee dagen niet hadden gegeten. Volgens Nikos Papaspyrou, voorzitter van de Griekse federatie die onderwijzers uit lagere scholen verenigt, worden er steeds meer gevallen van ondervoeding vastgesteld: “We zien steeds meer kinderen die onvoldoende te eten hebben, en dat is te wijten aan het groeiende aantal mensen dat werkloos is geworden. Sommige scholen laten hun leerlingen vroeger de school verlaten opdat ze zouden kunnen gaan eten bij liefdadigheidsinstellingen. Er zijn ook kinderen die de inhoud van hun brooddoos met elkaar delen.”

© cc - Apesol

48 %

van de leraren was nooit ziek.

Leraren waren in 2010 in totaal 1154 dagen minder ziek dan in 2009. Ze waren wel vaker voor slechts één dag ziek: 97.334 keer heeft een leraar zich in 2010 ziek gemeld op school voor één dag, in 2009 gebeurde dat nog maar 91.739 keer. Dat is een stijging met 6 procent. Dat staat in het nieuwe rapport over ziekteverzuim in het onderwijs van het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

kort nieuws

- › Vanaf volgend schooljaar kunnen kinderen niet meer naar twee verschillende scholen gaan. Vorig jaar gingen nog zeventien kinderen afwisselend naar twee scholen na de scheiding van hun ouders. Het nieuwe inschrijvingsdecreet maakt dat **‘co-schoolschap’ nu onmogelijk.**
- › Datzelfde decreet wil in het basisonderwijs de **sociale mix bevorderen en gelijke onderwijs- en inschrijvingskansen van Nederlandstaligen in Brussel beschermen.** Het aantal beschikbare plaatsen wordt ook duidelijker. Er komen ook regels voor aanmeldingsprocedures om wachtrijen en kamperen te vermijden. De nieuwe maatregelen gelden voor inschrijvingen vanaf het schooljaar 2013-2014.
- › De **verlenging van de studieduur in de masters wordt een jaar uitgesteld** en zal pas ingaan in het academiejaar 2015-2016. Daar zijn de rectoren van de Vlaamse universiteiten het over eens geraakt. De universiteiten wilden de masters van de humane wetenschappen die nu nog één jaar duren, naar twee jaar brengen.

Man voor de klas: een bedreigd ras?

Als je dit leest, ben je waarschijnlijk een vrouw. Ons onderwijs ontmant namelijk in een snel tempo. In het basisonderwijs staat er nog zo'n 15 procent mannen voor de klas. Ook in het secundair zijn de mannen in de minderheid. Die vrouwelijke overmacht is bovendien nefast voor de ontwikkeling van jongens, beweren sommigen. Zijn mannen het nieuwe zwakke geslacht op school?

Het aantal mannelijke leraren in het Vlaams onderwijs blijft dalen. Terwijl in 2002 nog ruim 20 procent van de leraren in de lagere school een man was, is dat in 2010 nog slechts 15 procent. Het aantal jongens in de opleiding tot kleuteronderwijzer of leraar lager onderwijs, daalt ook: van 3,1 procent tot 2,7 procent bij de kleuteronderwijzers en van 18,2 naar 16,2 procent in de opleiding lager onderwijs.

Ook in het secundair onderwijs neemt het aantal mannelijke leraren af, van 43 procent in 2002 tot iets minder dan 40 procent in 2009. De vrouwen zijn er al twintig jaar in de meerderheid. Al is er ook goed nieuws. Het aantal jongens dat zich inschreef voor de lerarenopleiding secundair steeg van 43,9 procent in 2002 naar 48,7 procent in 2011. Feit blijft dat veel mannelijke leraren in de eerste jaren nadat ze zijn afgestudeerd voor een andere job kiezen.

Geen representatief beeld

“Voor mannen is het onderwijs minder aantrekkelijk omdat het behoort tot de zachte sector”, zegt Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet. “Vroeger stond de leraar naast de dokter, de notaris en

“De juffen moeten wat meer meester worden”

de pastoor. Leraren genoten aanzien, maar dat is veranderd. Ten onrechte, want een job in het onderwijs is nobel werk. Daarom moeten we het beroep herwaarderen. Voor leerlingen is het ook niet gezond dat ze alleen vrouwen zien.

Dat is geen representatief beeld van de samenleving”, vindt Smet.

Ook in Europa mengen politici zich in het debat. Want het gebrek aan mannelijke leraren is niet enkel een Vlaams probleem. Zo pleit Brits premier David Cameron voor meer mannelijke leraren in Britse scholen ‘om er het gezag te herstellen’. De Franse president Nicolas Sarkozy wil dan weer de lonen van leraren optrekken om de mannen te overtuigen. “Vrouwelijke leraren werken vaak deeltijds om voor hun gezin te kunnen zorgen. Wij willen leraren die zich 100 procent inzetten, beter betaald zijn maar ook meer aanwezig in scholen”, aldus Sarkozy.

Red de jongens

Dat jongens en meisjes van elkaar verschillen en dus een andere aanpak nodig hebben, daar zijn onderzoekers het al langer over eens. Zo zijn de meeste →

© Illustraties: Jens Claessens

meisjes sneller in taal, de meeste jongens in wiskunde. Meisjes zouden sneller emoties oppikken, jongens worden meer gestimuleerd door schema's, prentjes, objecten. Meisjes zijn meer bezorgd om de sfeer in de groep, jongens zijn competitiever ingesteld en zijn sneller agressief. Dit heeft ook een invloed op de manier waarop veel leraren naar jongens en meisjes kijken. Zo krijgen de meisjes meer herhalingsvragen in de klas, jongens meer denkvragen. Jongens worden vaker geprezen om hun intellectuele capaciteiten, meisjes om hun inzet. Soms hebben leraren hogere verwachtingen van jongens, soms krijgen ze andere feedback.

Het gaat bovendien niet goed met de jongens. Zo verlaat bijna de helft van hen het onderwijs met minstens een jaar schoolachterstand, bij meisjes is dat slechts een derde. Jongens verlaten de school vaker zonder diploma en zitten

vaker in het buitengewoon onderwijs. Meisjes studeren ook vaker verder: met 55 procent zijn ze ook in de hogescholen en universiteiten aan de macht.

Hebben de jongens daarom mannelijke rolmodellen nodig voor de klas? Is de vervrouwelijking van het onderwijs echt zo'n bedreiging voor hun ontwikkeling? "Absoluut", stelt de Nederlandse psycholoog en emeritus hoogleraar Louis Tavecchio. "Jongens in de klas worden nu eenmaal minder goed begrepen door vrouwelijke leraren. In de kinderopvang worden jongens meer dan 90 procent van de tijd omringd door vrouwen. Die roepen de jongens te snel tot de orde als ze te veel herrie maken, dingen on-

derzoeken, stoeien of rennen. Een man ziet een jongen die leert, een vrouw ziet een jongen met een gedragsprobleem. Hoe goed een juf ook is, jongens hebben mannen nodig om te zien hoe ze vorm kunnen geven aan hun 'drukke' mannelijke gedrag. Als we die niet vinden, moeten juffen maar wat 'meer meester' worden", meent hij. Daarom geeft hij met enkele collega's workshops in scholen. Het doel? Juffen leren hoe ze moeten omgaan met kleine jongens.

Ook in Frankrijk gaan er stemmen op om de jongens te 'redden'. "De jongens moeten meer moeite doen dan de meisjes om hun agressie onder controle te houden, maar worden daar op school

Leerlingen hebben geen voorkeur

Als je het aan de leerlingen zelf vraagt, dan maakt het ze eigenlijk niet uit of ze les krijgen van een man of een vrouw. Slechts ongeveer 16 procent van de Vlaamse leerlingen uit het secundair onderwijs heeft een uitgesproken voorkeur. Daarvan is een meerderheid te vinden voor een vrouwelijke leraar, zo blijkt uit de masterproef van Evy Polaster (K.U. Leuven). Het grootste deel van hen zijn bovendien jongens in een typische jongensrichting. Van de leerlingen met voorkeur willen meisjes in 'meisjesrichtingen' liever een man voor de klas. Stereotiepe rolmodellen? Daar bedanken ze voor.

niet voor beloond”, zegt de Franse kinderpsychiater Stéphane Clerget. “Ze worden constant in de gaten gehouden door het vrouwelijke lerarenkorps en sneller gestraft dan de meisjes. In het secundair heb je nu zelfs jongens die bewust slechter presteren om niet voor ‘meisje’ te worden uitgemaakt”, meent Clerget.

Mannen kunnen niet alles beter

“De school is niet jongensvijandig geworden, wél vrouwvriendelijker”, meent dr. Gerda Geerdink, lector ‘Seksediversiteit in het onderwijs’ aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. “Uit onderzoek blijkt dat het geslacht van de leraar geen enkel effect heeft op de leer-

“Mannen moeten het beeld uit de wereld helpen dat enkel vrouwen voor de kinderen kunnen zorgen”

prestaties van de leerlingen. Meer mannen voor de klas brengen zal de kwaliteit dus niet beïnvloeden, ondanks de dominante perceptie dat ‘mannen alles altijd beter en kwalitatiever kunnen.’” Ook voor het welbevinden speelt de man-vrouwverhouding in de lerarenkamer geen rol. “Wél zijn vrouwelijke waarden steeds belangrijker geworden in de maatschappij, en dus ook in het onderwijs. De samenleving is als geheel communicatiever en verbaler geworden, en de mannen moeten mee”, stelt Geerdink.

“Ik vind wel dat mannen én vrouwen deel moeten uitmaken van een omge-

ving waarin kinderen opgroeien”, zegt Geerdink. “Niet opdat de mannen het ‘gezag’ zouden herstellen in de klas, maar net om het beeld uit de wereld te helpen dat vrouwen alleen maar voor de kinderen kunnen zorgen en mannen op de scholen of elders vaker de baas zijn. Ook voor de diversiteit op de werkplek is een betere spreiding tussen mannen en vrouwen interessant.”

Leraar op een voetstuk

Het beroep herwaarderen zal alvast niet helpen om meer mannen voor de klas te krijgen, meent Geerdink. “We moe- →

ten tegenspreken dat een beroep automatisch status verliest als er meer vrouwen in werken, alsof zij geen waardering of hoger loon verdienen. Het maatschappelijk aanzien van de leraar is niet erg veranderd. Vroeger werd de leraar op een voetstuk gezet omdat hij samen met de dokter en de notaris de enige was die gestudeerd had in het dorp, maar hij moest even goed 's zondags de kerk gaan schoonmaken om zijn karige loon aan te vullen. Bovendien genieten leraren als beroepsgroep nog altijd veel vertrouwen van de bevolking.” Enkel brandweerlui en piloten krijgen meer waardering.

“Mannen maken wel meer dan vrouwen een beroepskeuze op basis van een goed loon bijvoorbeeld, of de kans op promotie in de loop van hun carrière. Vrouwen kiezen eerder voor de inhoudelijke uitdaging van een job”, zegt Jessy Siongers, socioloog aan de VUB en co-auteur van het proefschrift ‘Leraars. Profiel van een beroepsgroep’. Maar alle leraren dan

“Maak van de jongens in de lerarenopleiding geen kroonprinsen”

maar meteen een bedrijfswagen aanbieden, is ook voor Siongers een brug te ver. “Veel mensen kiezen net voor het onderwijs om te ontsnappen aan de competitie- en prestigedwang in de privésector. Bovendien trekken we dan een heel ander type leraren aan, terwijl de inhoudelijke interesse voor de job toch het belangrijkste blijft.”

Te verwijfd

Blijft over: het imago van het beroep. De leraar zou – vooral in het lager onderwijs

– te ‘verwijfd’ en te zorgend geworden zijn. Een man die zorgt voor zielige achterblijvende kindjes. Niet meteen een beroep waar een doorsnee 18-jarige macho zich mee wil associëren. Die wil niet voor kinderen ‘zorgen’, maar ze iets leren, dat idee. Bovendien zien jongens steeds meer vrouwen voor de klas, waardoor ze de perceptie krijgen dat het ook een vrouwenberoep is. Ga dan maar eens aan je vrienden vertellen dat je leraar wilt worden.

“Als je het aan de mannelijke studenten zelf vraagt, is dat zorgimago niet de voornaamste reden waarom ze afhaken”, weet Nicole Vandormael, lector Frans en ‘jongenscoach’ aan de lerarenopleiding van de KHLim in Diepenbeek. “Waar ze wel van wakker liggen, zijn de lesvoorbereidingen en deadlines. Ze beginnen heel gemotiveerd, maar onderschatten de zwaarte van de opleiding. We merken ook dat ze sneller stoppen dan meisjes, vooral in piekperiodes zoals examens.

Door ze meer structuur te bieden, proberen we ze aan boord te houden.”

Zou een ‘upgrade’ van de opleiding naar een master kunnen helpen om meer jongens aan te trekken? “Nee”, roepen Geerdink en Vandormael in koor. “Ik betwijfel of ze meer behoefte hebben aan kennismakken in de opleiding, of een apart traject voor jongens met meer techniek en sport”, zegt Vandormael. “Het beroep is nu eenmaal wat het is: we gaan voor de jongens de zorg niet overboord gooien. Ze moeten er gewoon beter hun weg in vinden. Wat wél werkt, zijn goede rolmodellen. Vaak verwijzen ze naar een ex-leraar als voornaamste inspiratiebron om de opleiding te starten.”

Sommige lerarenopleidingen proberen meer jongens te strikken door de opleiding ‘stoerder’ te maken. Zo kunnen de derdejaarsstudenten lager en secundair onderwijs – jongens én meisjes – aan de KATHO in Torhout sinds twee jaar

het opleidingsonderdeel ‘scheidsrechter’ volgen. Geen goed idee, volgens Geerdink. “Een lerarenopleiding die te sterk de nadruk legt op de sekseverschillen, gaat die ook net versterken. Het is beter om de inhoud van de lessen in de lerarenopleiding beter af te stemmen op de leerstijlen en voorkennis van jongens en meisjes. Studenten aantrekken op geslacht, werkt niet. Wél de voordelen van het beroep in de verf zetten”, vindt ze.

“Er is bovendien een pervers neveneffect: jongens krijgen in de lerarenopleiding voortdurend het gevoel dat ze ‘noodig’ zijn. Een stageschool ontvangt zo’n jongen met open armen, geeft hem veel ondersteuning, pampert hem in de klas. De jongen zelf wordt daar heel zelfzeker van en denkt ‘Nou, dit is makkelijk. Hier hoef ik niet hard voor te werken.’ Maar welk signaal geef je aan zo’n jongen? Je maakt er kroonprinsjes van. Niet de hardwerkende goede leraren die je net wilt.” X

360

“Ze kijken neer op ons”

tv Als man de hele dag tussen allemaal vrouwen zitten: iets om naar uit te kijken? TV.Klasse vroeg het aan zes jongens uit het tweede jaar van de lerarenopleiding van de KHLeuven. Wat ze vinden van hun toekomstige job? Wie zijn hun voorbeelden? Zien de leerlingen het verschil? En hoe kunnen we de opleiding aantrekkelijker maken voor mannen? Bekijk hun tips in de reeks ‘360’ op www.tvklasse.be.

‘‘HET MOET IN JE GENEN ZITTEN’’

Een bureaubaan met twintig vakantiedagen, dat zag Bart Laisnez (25) niet echt zitten. Dus schreef hij zich na zijn masteropleiding in voor een tweejarige lerarenopleiding aan de Hogeschool Gent. ‘‘Zolang ik één jongere kan inspireren, blijft de job aantrekkelijk.’’

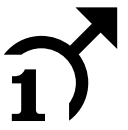
‘‘Astronaut, dat wilde ik worden als kind. En als dat te hoog gegrepen was, brandweerman. Leraar kwam bovenaan toen ik op mijn zestiende CM-leider werd. Ik kreeg een boost als ik iets kon overbrengen aan die jongeren. Toch koos ik na mijn humaniora voor het conservatorium. Ik wilde jongeren elektrische gitaar leren spelen. Na mijn eerste master ben ik overstapt naar de lerarenopleiding. Lesgeven aan grotere groepen leek me gevarieerder en uitdagender dan muziekles aan individuen.’’

‘‘De eerste stagedag motiveerde ik de leerlingen uit 5 bso door ze positief te coachen, ook na een mislukking. Dat deed zelfs de moeilijkste leerlingen deugd. Het waren engeltjes, helemaal anders dan in de verhalen van de medestudenten. Maar diezelfde dag had ik het gevoel volledig leeg te lopen tijdens mijn les Frans. De leerstof was veel te moeilijk. Ik blokkeerde omdat ik sommige kennis als vanzelfsprekend beschouwde en er niet in slaagde om terug te koppelen. Gefrustreerd belde ik een vriend die al een jaar les gaf. Zijn advies: maak je lessen concreter. Nu probeer ik met beelden de wereld binnen te trekken in mijn klas. De nieuwe media zijn een zegen en ik wil ze volop benutten. Wat ik nog mis? Een vak improvisatie. De opleiding verliest zich soms in ‘pedagogisering’. Didactiek moet het middel zijn, niet het doel.’’

‘‘Lesgeven houdt je jong. Je blijft zoeken naar raakvlakken met de jongeren, zonder onnozel te doen. Dat doorprikken ze toch. Het is geen toeval dat veel leraren zich ook in hun vrije tijd engageren in sportclubs. En omgekeerd, dat jongeren die training geven of jeugdreizen begeleiden later leraar worden. Leraar zijn moet in je zitten. Het stopt niet na de lesuren. Soms betrap ik me erop dat ik ongevraagd de zwemtechniek van mijn vrienden corrigeer. Dat is best confronterend. Mijn moeder, zelf ook lerares, deed dat ook toen ik jonger was. Ik treed nu in haar voetsporen. Het moet een beetje in de genen zitten, want ook mijn zus stapt volgend jaar de lerarenopleiding in.’’

‘‘Vaak krijg ik de opmerking dat leraren overdreven veel verlot hebben. Niets houdt de critici tegen om zelf voor de klas te staan. Als je het profiel hebt, is het een mooie job. Ik pas wel binnen dat profiel: ik ben een beetje extravert, energiek, alert en heb de ambitie om jongeren dingen te leren en niet gewoon een beetje bezig te houden. Maar makkelijk is het niet, lesgeven is heel intens. Je kan het je niet permitteren om je brein een half uur met verlof te sturen. Dan heb je het bij de leerlingen verkorven. Ik spiegel me vooral aan mijn M.O.-leraar. Superlessen, ik snapte niet dat sommige klasgenoten niet zaten op te letten.’’

‘‘Dat leraar een vrouwenberoep is, merk ik vooral tijdens de lessen Frans op de hogeschool. Er zit ongeveer 20 procent jongens en 80 procent meisjes. Bij L.O. is dat ongeveer fiftyfifty. Maar inderdaad: in L.O. is stoere mannelijkheid de norm, in andere richtingen de uitzondering. Ook bij mannen. Onlangs fluisterde een leerling dat hij blij was met een mannelijke stagiair. Tijd voor een stoere sport, hoopte hij. Helaas stond balanceren op mijn agenda. Een ontgoocheling die ik later kon goedmaken met een les worstelen. Echt iets voor venten.’’ ✕

782

mannen verlieten in het academiejaar 2009-2010 de hogeschool met een diploma bachelor secundair onderwijs op zak, naast 1132 vrouwen. Bij de 842 studenten die afstudeerden als kleuteronderwijzer zaten slechts 17 mannen.

53 %

van de personages in de werkboekjes Nederlands voor het lager onderwijs is mannelijk, slechts 38 procent vrouwelijk. Bij 7 procent van de afbeeldingen is het niet duidelijk of het over een man of een vrouw gaat. Bovendien beelden de leerboeken mannen vaker sportend of in hun beroepsfunctie af en vrouwen vaker met een kind op de arm.

Sami (28), kleuteronderwijzer

‘IK BEN ZELF NOG EEN KLEIN KIND’

“Er zouden meer mannen in de kleuterklas moeten staan”, vindt Sami Smaili. “Maar het is niet evident om daar als jonge kerel voor te kiezen. Sommige vrienden lachten me uit en ook mijn vader vond het eerst maar niks dat ik voor een ‘vrouwenjob’ koos.”

“Al van in het derde middelbaar wist ik dat ik later les wilde geven. Ik overwoog om kleuteronderwijzer te worden, maar schreef me toch in voor de opleiding tot leraar lager onderwijs. Dat leek me meer een job voor een man. Al snel bleek dat niets voor mij. Op het einde van dat eerste jaar zei mijn moeder, die als kleuterjuf in een crèche werkt, dat ik mijn hart moest volgen en toch voor het kleuteronderwijs moest kiezen. Ook mijn docenten raadden dat aan.”

“Toch twijfelde ik. Ik was bang voor de reacties. Na lang wikken en wegen, hakte ik de knoop door. Sommige vrienden deden er lacherig over. Ook mijn vader, die als twintiger uit Algerije naar ons land emigreerde, vond het raar dat ik een ‘vrouwenjob’ wilde doen. Maar uiteindelijk draaide hij helemaal bij. Een jaar na mij schreef een vriend zich ook in. Hij had eerst Verpleegkunde gedaan. Door mij durfde hij de overstap te maken. Dat vond ik tof. Zo was ik niet meer de enige.”

“Aan de hogeschool had ik bijna uitsluitend vrouwelijke medestudenten. Toen ik afstudeerde, waren we met twee jongens op zeventig studenten. Ik heb mij daar nooit aan gegergd. Ik wist dat toen ik me inschreef. Soms irriteerden de meisjes met hun praatjes en klikjes me wel. Een groot deel van mijn stage deed ik bij een man. Ik had dat uitdrukkelijk gevraagd. Ik wilde zien hoe hij werkte. Die stages waren heel

leerrijk voor mij. Van hem leerde ik dingen die ik bij kleuterjuffen niet zag. Ik studeerde in juni af en in november was ik al aan de slag in een vervangopdracht. Het schooljaar daarna had ik mijn eigen klas. Dat ik een man ben, speelde zeker niet in mijn nadeel, integendeel. Bij mijn sollicitatie zei een school zelfs dat als er twee evenwaardige kandidaten waren, ze voor mij zouden kiezen.”

“Een mama vroeg mij eens of het wel ging lukken om voor haar vierjarige kleuter te zorgen. Hij had nog nooit een meester gehad, zei ze. Dat leek mij nogal logisch voor een vierjarige (lacht). Maar er zijn evengoed ouders die heel enthousiast reageren, hoor. Ook ouders die eerst terughoudend of zelfs ronduit kritisch zijn, draaien meestal bij. Ze merken dat een man in de kleuterklas zelfs een meerwaarde kan zijn voor hun kind. Dat ik hun vooroordelen kan ontcrachten en dat ze het ook toegeven, vind ik heel fijn.”

“Werken met de allerkleinsten in de peuter- en eerste kleuterklas ligt mij minder. Dat heb ik gemerkt tijdens een van mijn stages. Ik heb daar niet genoeg geduld voor. Al weet ik niet of dat komt doordat ik een man ben. Ik ken evengoed kleuterjuffen die dat niet zien zitten. Nu sta ik in de derde kleuterklas. Die leeftijd ligt mij beter.”

“Sprookjes komen bij mij veel minder aan bod. Ik werk ook rond thema’s die vrouwen misschien minder snel kiezen, zoals bouwen, sport en afval. Soms ben ik zelf ook nog een klein kind. Misschien is dat ook typisch mannelijk (lacht). Ik speel nog graag mee. Toen ik enkele jaren geleden met een vrouwelijke collega in een leefklas stond, ‘zorgde’ zij meer voor de kinderen terwijl ik meer hun speelkameraad was. Ook als een kind gevallen is, reageer ik anders. Ik geef ze een aai over hun bol en probeer ze niet te veel te pampieren.” ✕

Erik (60), schooldirecteur

‘IK REAGEER VOORZICHTIGER OP MEISJES’

Erik Nuyts is al veertien jaar directeur van het Sint-Lutgardisinstituut in Mol, een school met overwegend meisjes en vrouwelijke leraren. “Ik moet me hier niet als een autoritaire man gedragen, dat zou niet pakken.”

“Ik heb nooit lang nagedacht voor ik van job veranderde, ik wilde geen vlakke loopbaan. Tien jaar lang heb ik als leraar economie in het secundair gewerkt, tot ik in de krant een vacature zag van de Katholieke Hogeschool Kempen. Ik heb meteen gebeld. Een week later had ik de job. Voor deze directeursfunctie is het ongeveer op dezelfde manier gegaan. Ze zochten iemand met een masterdiploma. Bijna alle leraren hier zijn regenten dus vroegen ze of ik wilde solliciteren. Denk je daar bewust over na? Ik niet. Directeur ben ik pas hier geworden.”

“Ik heb moeten leren begrenzen. Noodgedwongen. Ik was ambitieus en ik wilde het overzicht houden, net zoals ik dat nu nog altijd op mijn bureau

probeer. Het ziet eruit als mijn hoofd: geordende chaos. Misschien slaap ik daarom iedere nacht maar vier uur. Stress? Wat is stress? Ik ben met veel tegelijk bezig. Veertien jaar geleden stond mijn deur altijd open, nam ik elke telefoon aan en reageerde ik op elk conflict. Op den duur verloor ik mezelf in details. Iemand zei me ooit dat ik moest werken volgens het Paretoprincipe: stop tachtig procent van je tijd in tachtig procent van je werk en niet in de twintig procent die moeilijk loopt. Zo probeer ik het nu te doen. Dat lukt natuurlijk alleen met een goede ploeg waar je vertrouwen in hebt. En dat heb ik in de 130 leraren hier op school, 104 vrouwen en 26 mannen.”

“Wordt het niet eens tijd voor quota in het onderwijs? Ik zeg het vaak al lachend om wat vuur in een gesprek te krijgen. Ik pleit voor meer mannen in het onderwijs, ja. Toegegeven, vrouwen zijn attent. Hier op school zorgen ze, naast hun opdracht, voor de chocola-tjes op tafel. Ze zeggen: ‘Erik, het is bijna opendeurdag, zou je je haren niet eens laten knippen bij onze leerlingen haartooi?’. Maar jongens, al zijn er niet

veel op onze school, hebben soms een mannelijke leraar nodig voor de klas. Leerlingen leren ook van rollenpatronen. Ik reageer zelf ook voorzichtiger op meisjes dan op jongens. Als de jongens elkaar met een handdoek slaan, neem ik ze bij de schouder en zeg: komaan, waar zijn jullie mee bezig. Tegen meisjes zeg ik: jullie weten toch dat dat pijn doet.”

“Toch krijgen mannen van mij geen streepje voor bij sollicitaties. Uiteinde-

35 %

van de 2746 directeurs, adjunct-directeurs en technisch adviseurs in het gewoon secundair onderwijs is een vrouw. In het gewoon lager onderwijs is er meer genderevenwicht: daar staan 1377 vrouwen aan de top, samen met 1266 mannen.

lijk zoek je iemand die je kan vertrouwen en dat voel je meestal al na één gesprek. Zelf ben ik ook bezorgd over hoe ik overkom. Ik wil snel vooruit. Typisch mannelijk misschien om meteen naar oplossingen te zoeken voor je het hele probleem goed gehoord hebt.”

“Als directeur sta je er vaak alleen voor. Dat is frustrerend. Ik weet graag of ik het goed doe. Ik hoor niet wat leraren zeggen als ze uit een vergade-

ring komen. Meestal heb ik alleen die ene leraar gezien die drie keer op zijn horloge keek. Gelukkig heb ik thuis voldoende weerklank. Ik steek veel tijd in deze functie en dat lukt alleen als je een partner hebt waarop je kan rekenen en die aanvaardt dat je veel uren van huis weg bent. Om geld te verdienen moet ik deze job niet doen, ik wil er vooral voldoening uit halen.”

×

— Een dag op de ‘jongensschool’ —

**“Je moet ze kort houden,
anders ontspoot het”**

Meer dan duizend jongens en slechts een honderdtal meisjes in de beroeps- en technische richtingen. Dat zorgt voor flink wat conflicten, haantjesgedrag en af en toe een relletje. Kortom, zo veel testosteron houd je nooit in bedwang. Met dat beeld over een 'jongensschool' trek ik als vrouw naar de bovenbouw van de Technische Scholen Mechelen, klaar voor een *reality check*. Doorstaan ze de testosterontest?

Eerste lesuur. Zeventien zesdejaars – allemaal jongens – krijgen Engels. Ik speur tevergeefs naar wat 'jongensgedrag'. Ze werken goed mee, steken netjes hun hand op en zelfs als de lerares een rocknummer opzet, zoeken ze vlijtig naar de ontbrekende woorden in de songtekst. Ze zijn meegaander dan ik ooit was in het secundair. "Deze leerlingen volgen Industriële Wetenschappen, de inschikkelijkste richting van de school. Ze zijn altijd zo rustig", zegt lerares Terry De Vos. Dat verklaart veel: de 'watjes' van de school dus. Als ik naar de praktijklokalen wandel, maakt een groepje leerlingen wat kabaal in de gang: een leerling neemt een andere in een vriendschappelijke wurg-greep. Dat lijkt er al meer op. Maar in het praktijklokaal elektriciteit kan je een speld horen vallen. Vijf jongens en een meisje werken er geconcentreerd aan zekeringenkasten en elektriciteitspanelen, leraar Gerrit Hulsbosch geeft aanwijzingen. "Chaos zal je in een praktijklokaal niet zo snel vinden", zegt hij. "Veiligheid vraagt gedisciplineerd gedrag. De ontlading gebeurt meer op de speelplaats en tijdens de pauzes."

Kapotte borstel

Tijdens de voormiddagpauze is daar niets van te merken. Alle leerlingen staan in groepjes te babbelen en lopen heen en weer naar de toiletten. Maar als de fotograaf zijn toestel bovenhaalt om de groenploeg van dienst te fotograferen, lokt dat meteen wat machogedrag

42%

van de jongens verlaat het secundair onderwijs met minstens een jaar schoolachterstand, tegenover 29 procent van de meisjes. Jongens verlaten ook vaker de school zonder diploma dan meisjes.

uit. Een paar leerlingen verkopen show en een borstel moet eraan geloven. "Typisch voor mijn mannen", lacht Hubert Dickmeis, leraar mechanica in het vierde jaar. Hij legt een hand op de schouder van de dader om samen de weggemofelde borstel te zoeken. Tijdens de middagpauze gaat het er ook in de refter van de tweede graad rustig aan toe. Is dit een bende jongens op het toppunt van hun puberteit? Je kan elkaar zelfs verstaan, iedereen eet ontspannen zijn boterhammen op. Als de leerlingen naar de speelplaats mogen, staan ze tafel per tafel recht. Wanneer er plots toch een pennenzak door de lucht vliegt, grijpt een van de leraren onmiddellijk in.

Macho's

In de TSM volgen 107 meisjes les. Zij kiezen vooral voor de 'zachtere' multimedia-richtingen, maar hier en daar spot ik ook een meisje, als enige tussen

“Plots in een meisjesschool lesgeven, zou schrikken zijn”

Chris Van Asch, lerares godsdienst

een bende jongens in een atelier. Hoe reageren jongens op hen? "De jongens in mijn klas gaan op een normale manier om met het enige meisje. Dat komt vooral omdat ze niet zo meisjesachtig is en bovendien erg 'clever'", zegt Gerrit Hulsbosch. "Ze legt vaak dingen uit aan de jongens als iets niet lukt. Mocht ze niet zo straf zijn, dan zouden ze zich misschien wel anders gedragen". Heeft het dan geen enkel effect als er plots een meisje in een jongensklas zit?

1

2

3

“Toch wel”, zegt Hubert Dickmeis. “De klas wordt wat zachter. De jongens passen zich aan, niet het ene meisje.”
Denken de meisjes zelf daar ook zo over? “Het is wel fijn als er nog een meisje in je klas zit, zodat je bijvoorbeeld niet alleen bent in de kleedkamer. Maar verder is er geen verschil. Ik zat al eerder samen met de jongens van mijn klas. We kennen elkaar”, zegt Dafne Aerts, leerling derde jaar Mechanische Technieken. Als jongens zich macho gedragen, dan is dat vooral tegenover meisjes die niet bij hen in de klas zitten. “De meisjes die Multimedia volgen, moeten voorbij mijn klas als ze naar de toiletten gaan. Dan roepen de jongens ze wel eens na”, zegt Hubert Dickmeis. De interne leerlingenbegeleiding sprak daarom met alle leraren af dat ze onmiddellijk op zo’n gedrag moeten reageren met een blauwe kaart, waardoor het probleem nu weer even weggeëbd is. “Sinds er meisjes bij ons naar school gaan, kleden de jongens →

- 1 Met een meisje in de klas passen de jongens zich aan.
- 2 De ontlading gebeurt op de speelplaats en tijdens de pauze.
- 3 Industriële Wetenschappen: de ‘inschikkelijkste’ richting van de school.
- 4 In de lerarenkamer. “Jongens zijn open. Je weet wat je aan ze hebt.”

4

zich wel beter”, lacht Hubert Dickmeis. “Zo pakken ze uit tegenover de meisjes.”

Beledigd

Vragen jongens een andere aanpak? In de lerarenkamer overval ik Chris Van Asch, lerares godsdienst in het derde jaar beroepsonderwijs met die vraag. Mijn opmerking dat ze best een ‘moeilijke’ job heeft, wimpelt ze af. “Je hebt soms moeilijke thema’s en moeilijke groepen, maar ik geef heel graag les aan jongens”, zegt ze. “Ze zijn heel open en je weet wat je aan hen hebt.” En wat als hun gedrag de spuigaten uitloopt? “Ik hou ze kort, want anders ontspoot het. Zo ga ik tijdens een leswisseling nooit uit het lokaal. Jongens gaan ook nogal lomp met elkaar om. Ze zijn soms grof voor de lol, maar

dan overschrijden ze toch net een grens, waardoor er eentje beledigd is. Dat moeten ze beseffen. Ik heb geleerd om me heel direct op te stellen. Mocht ik in een meisjesschool lesgeven, dan zou dat wel even schrikken zijn.”

“Jongens ‘fikfakken’ meer dan meisjes. Dat heeft een zekere naturel”

Jan Van Eyken, directeur

Fikfakken

Bij directeur Jan Van Eyken maak ik de balans op. Tevreden vrouwelijke leraren en leerlingen, een kapotte borstel en wat sporadische ontladingen. Is dat het effect van dat veelbesproken baldadige gedrag van jongens? “Uiteraard ‘fikfakken’ jongens meer dan meisjes. Ze zijn soms grof tegen elkaar. Maar dat gedrag heeft een zekere naturel”, zegt hij. “Je moet dat wel onder controle houden. De leerlingen moeten correct met elkaar omgaan.” Dat doet de school in de eerste plaats door preventief te werken. “We organiseren klasdagen en ontmoetingsmomenten zodat leraren en leerlingen elkaar goed kennen. Leraren houden toezicht in de refter en op de speelplaats. Ze reageren onmiddellijk en voorkomen

- 1 Chaos zal je hier niet snel vinden: “Veiligheid vraagt gedisciplineerd gedrag.”
- 2 Directeur Jan Van Eyken: “Ondanks de weerstand voor een jongensschool, schrijven meisjes zich hier toch in.”
- 3 Leraren reageren onmiddellijk en voorkomen zo dat conflicten escaleren.

zo dat kleine incidenten escaleren”, zegt Jan Van Eyken. Daarnaast organiseert de school sportactiviteiten tijdens de middag zodat de leerlingen iets om handen hebben en zich kunnen uitleven. Zo werd vorig jaar het sportveld op de speelplaats opnieuw ingericht. “Zulke ingrepen maken het verschil”, zegt Jan Van Eyken. “Preventie zit ook in de leefomgeving. We proberen de gebouwen te verfraaien en zowel de school als de speelplaats ligt er altijd netjes bij. Zo toon je dat je je leerlingen waardeert en werk je aan een goede sfeer.”

Herstelgericht overleg

Maar het zullen toch allemaal geen engeltjes zijn, denk ik. “Als leerlingen zich toch misdragen, grijpt de school streng

in. Fysiek geweld komt nauwelijks nog voor. Daarvoor starten we trouwens onmiddellijk een tuchtprocedure op”, zegt Jan Van Eyken. Voor andere incidenten werkt de school met een stappenplan, waar ze ook de ouders heel snel bij trekt. “Het ‘herstelgericht overleg’ is heel belangrijk in dat traject. Als je dat niet doet, geef je de leerling gewoon straf en blijft er spanning in de lucht hangen tussen de leraar en de leerling. Met een ‘hergo’ haal je die lont uit het kruitvat.” Maar waar trek je dan de grens? “Dat moet je kunnen inschatten”, zegt Jan Van Eyken. “Een leerling die doet alsof hij een andere leerling stampet, dat is machogedrag. Dat zal in een school met meer meisjes niet zo snel gebeuren. Een leerling die voor een leraar gaat staan en zegt ‘Ik zal u wel krijgen’, dat is er ver over.”

Daarom volgen alle leraren vorming rond omgaan met conflicten en agressie en met diversiteit. Alle leraren reageren ook op dezelfde manier bij een conflict: ze sturen de leerling met een blauwe kaart naar de interne leerlingenbegeleiders. Op die kaart kunnen ze aankruisen waarover het conflict ging, of de leerling een straf verdient, of hij terug mag komen naar de les en of herstelgericht overleg nodig is. Dat systeem heeft een aantal voordelen. Zo kunnen leraren zonder al te veel discussie het incident stoppen en verder lesgeven. Voor leerlingen is het systeem erg duidelijk en het vermijdt ook willekeur. De leerlingenbegeleiders pakken iedereen op dezelfde manier aan. “We zijn zeer streng en dat loont. Iedereen voelt zich hier goed, ook de meisjes. Ondanks de weerstand tegenover een jongensschool, kiezen ze toch voor ons”, zegt Jan Van Eyken.

Een halve dag later stap ik ontuchtend weer door de schoolpoort. Mijn ‘reality check’ is compleet. Conflicten? Uiteraard. Haantjesgedrag? Een beetje. Chaos en relletjes? Absoluut niet. Ze hebben de test goed doorstaan. X

tv *Jongens zijn anders. En meisjes ook. Hoe ga je met die verschillen om in de klas? In de eerstelijnsbrochure en het bijbehorende filmpje van TV.Klasse over meisjes en jongens krijg je tips om je genderbewustzijn aan te scherpen.*
www.tvklasse.be

Hoe houd je jongens bij de les?

10 tips

- 1 Laat hen leren door te doen en te ontdekken.
- 2 Houd toetsen, wedstrijdjes en quizzen die aansluiten bij hun voorkeur voor competitie.
- 3 Geef ze ruimte om te bewegen.
- 4 Leg uit waarom ze iets moeten doen en breng dat zo uitdagend mogelijk.
- 5 Zorg voor structuur en duidelijke regels.
- 6 Wissel af tussen luisteren, meedoen en zelf doen.
- 7 Ondersteun je verhaal met beelden.
- 8 Hak de lesstof in overzichtelijke stukken.
- 9 Help hen plannen.
- 10 Laat hen bij sommige vakken in jongensgroepen werken.

Bron: Dirty Eimers

SCHOOL ZKT. MAN

Om voor de klas te staan heb je ballen nodig!

**Doe mee en
win €250!**

© Corbis

Hoe krijgen we meer mannen voor de klas? Een tap in de lerarenkamer? Moddervoetbal tijdens de speeltijd? Een verbod op 'vrouwenpraat' tijdens vergaderingen? De venten op school verwennen is leuk voor een keer, maar zal niet helpen om meer mannen naar het beroep te lokken. Deze acties wél.

1 Laat zien dat je een 'manvriendelijke' school bent. **Hang de affiche hiernaast uit** aan de ingang van de school. Zoek samen met de collega's hoe je de schoolomgeving voor mannen aantrekkelijker kunt maken. **Stel een charter op** samen met ouders en leerlingen. Zet een zoekertje in de lokale pers: hier zijn mannen welkom!

2 **Stuur je jongens in het laatste jaar van het secundair één dag op stage naar een lagere school** in de buurt. Laat ze daar één voormiddag een klas kapen en zelf ontdekken hoe uitdagend het lerarenberoep kan zijn. Hoe pakken zij dat aan? Leggen ze andere accenten dan de juf of meester? Zouden ze een carrière in het onderwijs overwegen? Opgepast: deze activiteit is **boys only**. Inspiratie nodig? In Nederland deden drie lagere scholen je het al voor. Check www.mannenvoordeklas.nu voor het resultaat.

3 **Mobiliseer de papa's** van je leerlingen om een taak op te nemen op school. Hou een vaderdag zonder cadeautjes, maar nodig de vaders uit om één dag van plaats te wisselen met de leraar. Welke expertise brengen zij binnen in de klas?

4 Trek twijfelaars over de streep. **Hou een jobdag, exclusief voor mannen.** Moedig leerlingen en zij-instromers uit alle interessegebieden aan om zich kandidaat te stellen, zeker jongeren die graag met hun handen werken. Toon hun hoeveel verschillende jobs een school in de aanbieding heeft.

5 **Neem een reclamefilmpje op** en zet het op YouTube. *Starring:* een van de mannelijke leraren op school. Zet hem in het midden van de speelplaats en verzamel rondom hem alle leerlingen, oud-leerlingen én kinderen van oud-leerlingen van wie hij de toekomst mee bepaald heeft. Een betere ambassadeur heb je niet in huis.

Klasse zet in 2012 – het Jaar van de Man! – elke maand één actie in de kijker. **Doe je mee? Bedenk samen met collega's, ouders en leerlingen een project om meer mannen voor de klas te krijgen.** Stuur je idee naar redactie.leraren@klasse.be (onderwerp 'Jaar van de Man'). **Klasse belooft tien projecten met elk 250 euro voor logistieke ondersteuning.** De redactie komt ook een feestje bouwen in je lerarenkamer. Samen halen we de venten terug naar school.

Maarten (26), leraar huishoudkunde

“MIJN KLAS IS EEN HUISKAMER”

Toen hij vijftien was, stapte Maarten De Weerd over van de richting Humane Wetenschappen naar Sociale en Technische Wetenschappen. Sindsdien zit hij tussen de vrouwen bij de Ursulinen in Mechelen. 170 stuks, tegenover 28 mannen.

“We zijn met twee jongens aan de regentaatsopleiding Voeding-Verzorging begonnen. Na één maand was ik nog de enige jongen. Ik ben een sociaal beest, werk heel graag met mensen. Dat is precies waar deze richting leerlingen op voorbereidt: verzorgingstaken in kinderdagverblijven, buitenschoolse kinderopvang, rust - en verzorgingstehuizen.”

“In huishoudkunde leer ik de leerlingen koken. Ik toon ze ook hoe ze een vloer moeten onderhouden, linnen moeten wassen, een handwasje moeten doen. Zelfs bloemschikken hoort erbij. Je klas verandert dan in een huiskamer. Terwijl ze staan te strijken of het koper opblinken, praten leerlingen over thuis, hun lief, het weekend ... Zo leer je je leerlingen heel goed kennen en kan je hun sociale vaardigheden toetsen.”

“Toegegeven: mijn vrouwelijke collega's zijn veel beter in die vakken. Technisch weet ik perfect hoe je strijkt, maar de snelheid waarop mijn vrouwelijke collega's dat doen ... Zij zijn er natuurlijk ook thuis mee bezig. Twee jaar geleden heb ik gevraagd of ik wat meer techniek en voeding mocht geven. Het kon. ‘Spijtig’, zegden sommige collega's, ‘je was zo goed in bloemschikken’. Nu leer ik mijn leerlingen niet enkel hoe ze lasagne of een bechamelsaus maken, maar ook hoe ze een eigen frisdrank prepareren, of luidsprekers voor hun mp3. Het ligt me beter dan wassen en strijken. Als er op school problemen zijn met de dvd-speler of de dj-installatie van de feestzaal, wie zoeken ze dan? Jawel!”

“Reacties zoals ‘dat is toch niks voor venten’ heb ik tijdens mijn studies niet gehoord. Ik wou van jongsaf aan leraar worden. Die motivatie zit in je, die koop je niet met een hoog loon of een firmawagen. Thuis zegden ze dat ik moest doen wat ik graag deed. En als ik op woensdagnamiddag gerechtjes uitprobeerde voor ‘praktijk keuken’, dan stonden mijn vrienden daar snel om alles op te eten. Nu bellen ze me soms nog: ‘Zeg Maarten, ik ben alleen thuis, hoe zet ik de was op?’” Verwijten dat hij een doetje of watje zou zijn, kreeg hij niet. “Zie ik er zo uit?”

4918

jongens volgden vorig schooljaar de opleiding Sociale en Technische Wetenschappen (tso). Zij zitten er tussen 15.439 meisjes. In de opleiding Verzorging-voeding (bso) zitten 792 jongens tussen 6264 meisjes. Opvallend: meisjes vinden heel moeilijk hun weg naar 'jongensrichtingen', terwijl de jongens wél vaak in meisjesrichtingen belanden.

“Mijn vrouwelijke collega’s staan altijd klaar voor mij. Ik heb veel warmte gevoeld toen ik in mijn oude school kwam lesgeven. Mijn oud-leraren werden plots mijn collega’s. Soms denk ik dat het in een school met mannen anders zou lopen. ‘Dit is je klas, daar is je klaslokaal: trek je plan’. Als ik er op een ochtend wat minder goed uitzie, hebben mijn vrouwelijke collega’s dat meteen gemerkt: ‘Je ziet er slecht uit, wat scheelt er?’ Van de mannen in de lerarenkamer hoor ik: ‘Awel Maarten, op de lappen geweest?’”

“Punctualiteit is niet mijn sterkste kant. Op vrijdagmiddag hebben we altijd ‘happy hour’ op school. We zitten nooit zonder cava, want daar zorgen de vrouwen voor. Maar het bier – wat de mannen moeten kopen – is er vaak niet. Niet omdat wij harder drinken, maar omdat zij meer vooruitziend en praktischer zijn. Gelukkig houden de vrouwelijke collega’s me onder stroom. Of ik de bestellijst voor de keuken al heb doorgegeven? Maar op vergaderingen zijn de mannen directer, zeggen sneller waar het op aan komt. ‘Mannentaal’ slaat daar wel aan. En af en toe gooien we er een grapje tussendoor.” X

Rudy (43), bakker en papa van Rani (11) en Ruben (15)

“IK WAS GRAAG LERAAR GEWORDEN”

33

minuten per week spenderen papa's gemiddeld aan het huiswerk van hun kinderen. De moeders helpen hun kroost wekelijks 1 uur en 42 minuten met de schooltaken.

“Ik heb vannacht doorgewerkt”, zegt Rudy. “Tot 10 uur vanmorgen. Dan drie uurtjes geslapen en nu sta ik in de klas.” Elke laatste maandag van de maand begeleiden ouders zoals Rudy tijdens de namiddag workshops in de vierde klas van Juf Cathérine: figuurzagen, fietsen onderhouden, cakejes bakken ... “Mijn kinderen zitten niet meer in het vierde”, zegt Rudy, “maar ik doe wel al zeven jaar mee. Vandaag zijn er drie workshops met een doorschuifstelsel: meten en wegen, limonade en smoothies maken en gezelschapspelletjes spelen: Beestenboel, Solo, Yahtzee ...”

“Ik was graag leraar geworden. Maar ik heb dyslexie. Iets op papier zetten zonder fouten is heel moeilijk voor me. Mijn leraren vonden dat ik beter met mijn handen kon werken en ik werd bakker. Intussen heb ik ook een diploma als voetbaltrainer en train ik een miniemen- en scholierenploeg. En ik doe dus de workshops op school mee. Mijn vrouw houdt dan de bakkerij open. Ze weet hoe belangrijk ik dit vind. Mijn dochter heeft ook dyslexie maar ze wordt op school veel beter begeleid. Ik hoor dat er nu ook leraren zijn die zelf dyslexie hebben. Voor hen ligt die weg dus wel open.”

“De workshops breken het studeer- ritme op school. Kinderen krijgen de

kans om op een andere manier te leren. Vandaag spelen we nieuwe gezelschapspelletjes. Maar ik laat vooral de kinderen aan elkaar uitleggen hoe je het spel speelt. Zo merk ik snel wie niet tegen zijn verlies kan. Als ik een workshop koken geef, fietsen herstellen of maquette bouwen, zie je dat kinderen die misschien niet zo goed zijn in rekenen en taal, plots wel gaan uitblinken. Ze krijgen een complimentje en dan voelen ze zich goed. Dat is toch de beste basis om te leren?”

“Ik heb nog meer respect gekregen voor het werk van de leraar. Ik merk hoe kinderen de leraar vaak ook een beetje als hun mama of papa bekijken. Ze zijn dus meer dan ‘lesgevers’. Ik werk vandaag in kleine groepjes van zeven leerlingen. Het moet niet vanzelfsprekend zijn om structuur en orde te krijgen in een klas van eenentwintig. Ik krijg ook een rapport van de kinderen: wat vonden ze van de workshop en de begeleiding? Op het einde van het schooljaar staat dat allemaal op een placemat die ik dan krijg. Maar het leukste vind ik als ze spontaan komen zwaaaien voor de etalage van de bakkerij.”

Rudy klust als papa bij in de Vrije Basisschool van De Haan. Zijn hele verhaal lees je weldra ook in Klasse voor Ouders of op www.klasse.be/ouders.

‘Je kan beter iets met je handen doen’. Dat hoorde Rudy Gevaert toen hij zelf nog in het zesde leerjaar zat. Nu is hij bakker. Maar tijdens de maandelijkse workshops in het vierde leerjaar probeert hij zijn ‘meesterschap’ uit.

Marc (61), pedagogisch begeleider

“OUDERS NOEMDEN ME VROEGER NOG PROFESSOR”

“Mijn zoon Bert is veel geknipter om les te geven dan ik”, lacht Marc De Jonghe. “Kordater. Origineler.” “Pa blinkt dan weer uit in de passie voor zijn vak”, weet zoon Bert. Samen hebben ze vijftig jaar ervaring. Zit lesgeven in de genen?

In 1972 stapt Marc De Jonghe zijn eerste klaslokaal binnen. Dertig jaar later doet zoon Bert krek hetzelfde. Onderwijs, een roeping? Niet echt.

Marc: “Ik had geen enkele motivatie om leraar te worden. Ik ben gewoon in het onderwijs gegleden. Nog tijdens mijn studies kreeg ik telefoon van een schooldirecteur: ‘In september hebben we iemand nodig voor aardrijkskunde. Gelieve nu je contract te komen tekenen.’ Dat heb ik dan maar braaf gedaan (lacht). En ik ben er mijn hele carrière gebleven.”

Bert: “Als geschiedkundige was ik al blij dat ik mocht starten in een school. De eerste in een reeks van vijftien. Van basisscholen over aso, tso, bso en nu al vijf jaar hoger onderwijs. Van wiskunde geven, over studiemeester tot een jaar directeur in een basisschool. Nu geef ik les in een hogeschool. Schoolhoppen heeft onmiskenbare voordelen: elke school heeft een typische schoolcultuur, eigen organisatie, didactische en

Bert (33), lector wereldoriëntatie

“NU ZEGGEN ZE JUF. EEN MEESTER KENNEN ZE NIET MEER”

pedagogische aanpak en visie. Onbewust pik je het beste uit al die invloeden. Als je steeds in dezelfde school blijft lesgeven, hoe doe je dan nieuwe ideeën op, zeker als je er zelf als leerling hebt gezeten?” Marc: “Klopt. Gelukkig kwamen er ook collega’s uit andere scholen die ‘normale’ zaken niet normaal vinden.”

Alles voor de show

Omgaan met leerlingen, zo efficiënt en aangenaam mogelijk je vak overbrengen, daarin ligt het plezier van lesgeven, vinden vader en zoon. Marc: “Het is toch geweldig om een groep jonge gasten op sleeptouw te nemen door een flauwe mop te vertellen? Voor de klas voer je altijd een show op. Je staat in het middelpunt van de belangstelling en je geeft je leerlingen iets mee zonder dat het te zwaar op de hand wordt.”

Het traditionele beeld van de leraar dus, vooraan op zijn trede? Bert: “Voor mij hoeft die show niet meer. Frontaal lesgeven is de minst efficiënte werkvorm die er bestaat. Mijn studenten kleuteronderwijs leren door samen te werken. Ze zoeken zelf een groot deel van de syllabus op. Het is toch zinloos dat ik die sta af te dreunen?” Marc: “Ik gaf mettertijd ook meer individueel werk via het digitale schoolplatform. Er is inderdaad meer leerrendement. Maar je leerlingen zelfstandig leren werken kost tijd en zweet.” Dat ervaart →

1963

is het jaar waarin het recht van gehuwde vrouwen om les te geven bij wet werd gewaarborgd. Schoolbestuurders en pedagogen zagen tot dan bij voorkeur mannen en ongehuwde vrouwen voor de klas staan. Zeker voor jongensklassen plaatsten ze liever mannen op de trede. Overigens stond in veel arbeidscontracten een clause waardoor vrouwen automatisch ontslagen werden als ze trouwden en moeder werden.

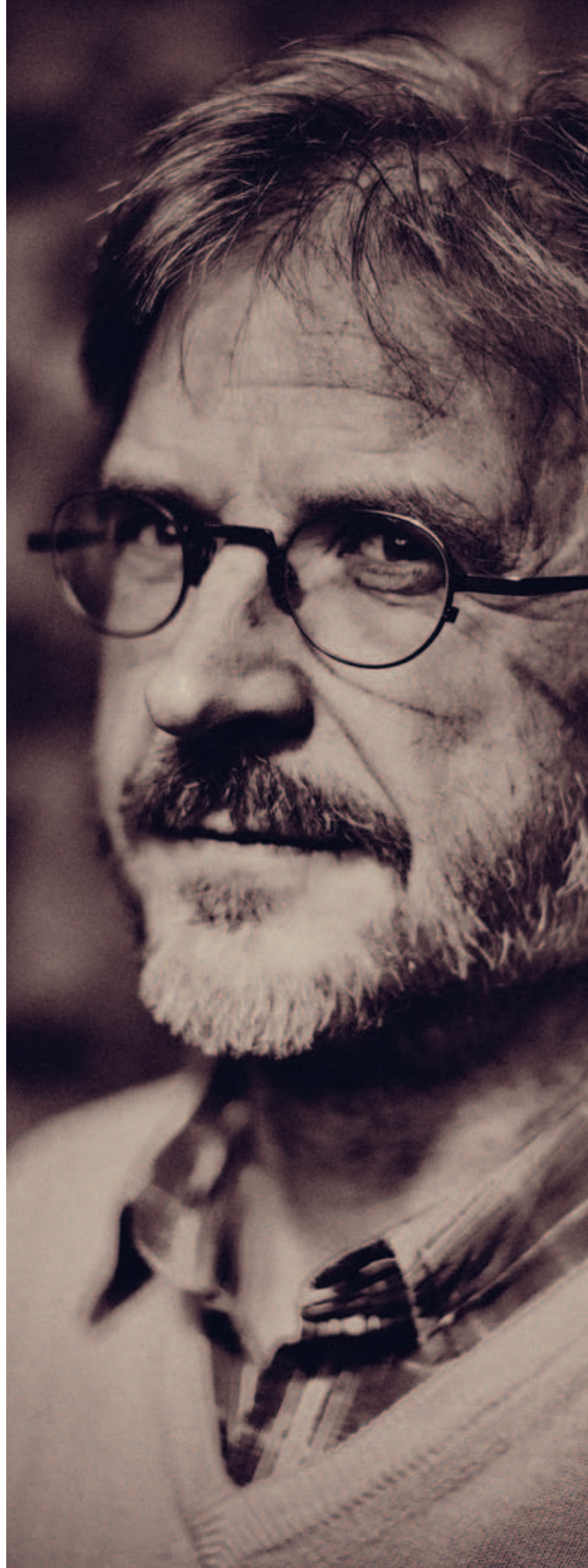
ook Bert: “Mijn studenten vinden het supermoeilijk om samen te werken. Ze hebben het ook nooit geleerd. Nochtans hebben pedagogen bibliotheken volgeschreven over wat werkt in onderwijs. Maar dat sijpelt veel te traag door.” Marc: “Onderwijs is de laatste 40 jaar weinig veranderd. Té weinig.”

De meester sterft uit

“De lerarenkamer ziet er nu wel heel anders uit”, weet Marc. “Dat was in 1972 een klein, benauwd rokerskot, waar elke leraar rookte. En dat waren voor 99 procent mannen. Een ‘werkgroep’ betekende: je loopt tussen twee lesuren – al rokend – met een collega over de speelplaats naar je volgende klas en maakt in die twee minuten afspraken voor je vak. Schoolfeest? Daar was je om acht uur ’s morgens en je ging naar huis als ’t gedaan was, al was dat twee uur ’s nachts. In de lerarenkamer was voetbal hét gespreksonderwerp. Dat veranderde radicaal toen de vrouwen de lerarenkamer overspoelden bij de fusie met de meisjesschool. Plotseiling werd over bevellingen en kinderen gepraat en werden er recepten uitgewisseld. Ook de moppen kregen een grondige facelift.”

Bert: “Ik kom in stagescholen waar geen enkele man meer staat. Kleuters noemen me ‘juf’ omdat ze het begrip ‘meester’ niet meer kennen. Er zijn dus absoluut mannen nodig voor de klas. Zo zien de kinderen dat niet enkel vrouwen hen opvoeden en dat ook mannen meesters kunnen zijn.”

Vrouwen in het onderwijs combineren hun job ook makkelijker met hun gezin. Krijg je leraren daarom ook moeilijker naar school na hun uren? Marc knikt: “Als man moest je indertijd niet per se om vier uur naar huis om de kinderen te gaan halen. Tijd genoeg om te vergaderen. Dat lukt nu niet meer, temeer omdat het aantal vergaderingen en werkgroepen enorm is toegenomen. MOS, vakwerkgroep, uitwisselingen ... Je moet een doodle sturen om dat allemaal te organiseren.”

Vermindert het vrijwillige engagement voor de school?

Bert: “Mijn studenten willen binnen hun uren zo goed mogelijk hun best doen voor hun kleuters. Opdraven in het weekend als Zwarte Piet, daar worden ze niet voor betaald en dus behoort dat niet tot hun werk, redeneren ze.” De zorg voor hun leerlingen nemen ze wel heel ernstig. “Logisch,” vindt Bert, “want een leerling met problemen thuis heeft eventjes geen nood aan aardrijkskunde. Maar je mag niet alles doorschrijven naar de leraar. Leraren zijn geen verplegers.” Marc: “Leerlingen met dyslexie stroomden vroeger niet door naar aso. Nu draaien die vlot mee. Dat is een goede zaak.”

Onvoorziene omstandigheden

Is lesgeven nu moeilijker dan veertig jaar geleden?

Marc: “Regel één was vroeger: de leraar heeft altijd gelijk. En regel twee: als je geen gelijk had, trad regel één weer in werking. Nu zijn leerlingen veel assertiever, verbaal agressiever en inventiever in het creëren van onvoorziene omstandigheden. Het is een pak stresserder geworden. Nota’s in de agenda hebben nu een averechts effect bij de ouders, terwijl, toen ik les begon te geven, ouders me nog ‘professor’ noemden.” Bert: “Mijn studenten spreken me aan met mijn voor-naam. Autoriteit vloeit voort uit wat je met je leerlingen doet: interessante werkvormen aanbieden, hen intellectueel uitdagen. Hoe beter je je leerlingen kent, hoe groter de leerwinst.” Anderzijds gingen leraren vroeger ook veel ruwer om met hun leerlingen, weet Marc. “Als ik als leerling in de klas zat met ‘rouwrandjes’ onder mijn nagels van het knikkeren, dan sloeg de leraar daarop met een regel. Trok je je hand weg? Dan sloeg hij twee keer. Zelf heb ik nooit tikken uitgedeeld.”

Een hoek af

Wat voelde vader Marc toen zoon Bert hetzelfde be-roep koos? “Niks speciaals. Dat was helemaal anders bij mijn ouders: die waren geweldig fier dat ik in het secundair lesgaf. Bert is overigens veel geschikter dan ik om les te geven. Hij reageert kordater en beter, maar vooral: er is bij hem een gezonde hoek af. Hij is origineel, inventief en ludiek. Wie altijd binnen de lijntjes kleurt, zit niet op zijn plaats in het onderwijs. Louter je handboek volgen slaat creativiteit morsdood.” ✕

Kjell (26), leraar lichamelijke opvoeding

“ZE ZIEN ME NIET ALS PROOI”

“De directie heeft er alles aan gedaan om mij op school te kunnen houden, omdat ik de enige man ben”, vertelt Kjell Deckers. Deze jonge L.O.-leraar wordt al vijf jaar lang dagelijks omringd door nagenoeg allemaal vrouwelijke collega’s. Praten over de voetbaluitslagen in de lerarenkamer zit er voor Kjell niet in. Hij mag wel telkens de knellende dop van de fles spuitwater draaien.

“Ik kom uit een onderwijsnest. Mijn ouders en alle vier de kinderen zijn leraren. Al sinds ik klein was, draait mijn hele leven bovendien rond sport. Kiezen voor een opleiding regent L.O. was dan ook evident. Je hebt grote werkzekerheid en een vrij goed loon. Daarnaast is er veel tijd voor je gezin of om iets anders te gaan doen. Voetbaltraining bijvoorbeeld. Drie avonden per week sta ik op het veld, in juli en augustus bijna dagelijks. Andere spelers moeten daar vakantie voor nemen. Woensdag ben ik ook vrij, dan geef ik tennisles. Echt voor de klas staan, dat is niets voor mij. Daarvoor ben ik te actief. Ik geef les in twee basisscholen. Het Irishof in Kapellen,

waar ik de enige man ben en De Stappe in Stabroek, waar ik twee mannelijke collega’s heb.”

“Als ik het over het voetbal of ‘de vrouwen’ wil hebben, praat ik wel met de werkmannen op school. In de lerarenkamer gaat het vaak over dingen die me niet meteen aanspreken: de kinderen, het huishouden, mode ... Dan hou ik me wat afzijdig. Ik merk ook dat mijn vrouwelijke collega’s hun gespreksonderwerpen aanpassen als ik erbij ben. Typische ‘vrouwenissues’ komen dan niet aan bod. Als ik met een vrouwelijke collega praat, gaat het meestal over het werk. Ik zou het fijn vinden om wat meer mannen op school te hebben. Wij gaan informeler met elkaar om. Veel ‘mannentaakjes’ hoef ik niet te doen op school, al steken de klassieke rollenpatronen soms wel de kop op. Zo ben ik op het schoolfeest stevast de presentator, terwijl alle juffen een dans opvoeren.”

“Er is – althans bij mijn weten – nog geen collega geweest die avances probeerde te maken. Mijn vriendin maakt er ook geen probleem van dat ik tussen zo veel vrouwen vertoef. Ik sta daar eigenlijk niet bij stil. Soms is er wel eens een meisje in een klas dat zich in de belangstelling wil werken. Dan is het een

kwestie van afstand houden en aan iedereen dezelfde aandacht spenderen. Ik probeer een vriend te zijn voor al mijn leerlingen. Vooral jongens komen mij dingen vertellen die ze aan hun juf niet kwijt willen; als ‘mannen onder elkaar’. Voor hen ben ik het enige rolmodel op school. Mijn lessen zijn totaal niet ‘mannelijk’ gekleurd. Integendeel, ik geef heel weinig voetbal en kies bewust voor sporten die ook meisjes kunnen beko-

ren. Ik sta ook niet te schreeuwen en ik geef geen drilloefeningen.”

“Ik merk vooral verschillen in lesgeven en stijl tussen leraren onderling, los van het felt of ze nu man of vrouw zijn. Ik geloof wel dat mannen, vooral in het basisonderwijs, meestal een zachtvaardig karakter hebben, een ‘vrouwelijk’ kantje. Al zijn leraren L.O. daar vaak weer een uitzondering op (lacht). Waarom zo

weinig mannen kiezen voor het onderwijs? Omdat de carrièremogelijkheden beperkt zijn en ze de job als minderwaardig beschouwen. Ik denk dat ze ook bang zijn dat hun partner meer zal verdienen dan hen. Daar heb ik totaal geen probleem mee. Mijn vriendin werkt in de privésector en wil hoger op klimmen. Die ambitie heb ik niet.”

×

71%

van de Belgische jongens zijn aangesloten bij een sportclub, tegenover 61 procent meisjes. Jongens sporten gemiddeld 5,6 uur per week, meisjes 4,9 uur. Ze doen ook veel meer aan balsporten dan de meisjes.

53 %

meer vrouwen kozen de afgelopen tien jaar voor een zogenaamde STEM-opleiding (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Die extra krachten zijn broodnodig, want in de ingenieursopleidingen in het hoger onderwijs is de man-vrouwverhouding nu 84 tegen 16 procent.

Piet (45), zij-instromer

“MANNEN GEVEN MINDER BETUTTELEND LES”

Een vriendendienst voor de directeur bracht technicus Piet Braeckman zeventien jaar geleden voor de klas. Inmiddels zette hij zijn elektrozaak stop en geeft hij voltijds techniek. “Ik heb zelfs mijn vrouw overtuigd in het onderwijs te stappen”, zegt hij.

“Als kind ging ik niet graag naar school. Ik hielp liever mee in de elektrozaak van mijn ouders. Een klant zei mijn vader eens dat ik het zo goed kon uitleggen, dat ik later leraar moest worden. Blijkbaar gaf die man les in de lerarenopleiding. Toen kon ik mij dat niet voorstellen. Ik vond het idee zelfs lachwekkend. Nu denk ik dat daar de kiem lag voor mijn overstap naar het onderwijs, zoveel jaren later.”

“Voor ik leraar werd, werkte ik al tien jaar in de drukkerswereld. Na mijn uren sprong ik bij in de zaak van mijn ouders, die ik samen met mijn vrouw overnam. In datzelfde jaar vroeg de directie van de school waar ik nu nog steeds lesgeef, of ik vier lesuren nijverheidstechnieken wilde geven. Ze vonden echt niemand en ik hapte toe. Aanvankelijk zag het ik als een vriendendienst. Maar al snel kreeg ik de smaak te pakken. Ik kreeg steeds meer uren tot ik uiteindelijk voltijds les gaf. Meer dan tien jaar combineerde ik de school met mijn job als zelfstandige. Uiteindelijk besliste mijn vrouw om ook naar het onderwijs over te stappen. Enkele jaren later zetten we de zaak stop.”

“Toen ik begon met lesgeven, waren we maar met vier mannen op school. Ondertussen zijn we met tien. Met vijftig vrouwelijke collega's blijven we sterk in de minderheid. Maar ik klaag niet, hoor. Onze vrouwen dragen ons op handen en leggen ons geregeld in de watten. Zo verkochten de leerlin-

gen vorig jaar met Valentijnsdag rozen op school. De vrouwen trakteerden ons allemaal op een rode roos. De mannen vormen ook geen apart groepje of zo. Als wij op vrijdag na school iets gaan drinken, gaan de vrouwen ook mee.”

“Als leraar heb je geen luilekkerleventje. De werkdruk is de laatste jaren sterk toegenomen. Ook als je carrière wilt maken, heb je niets in het onderwijs te zoeken: de mogelijkheden om door te groeien zijn zeer beperkt. Als zij-instromer lever je ook bijna sowieso loon in, zeker als je zoals ik ‘vergeet’ om je anciënniteit mee te nemen (lacht). Maar je hebt wel een beter statuut. En al bij al verdien je niet slecht. Jammer genoeg krijgt een leraar die zich keihard inzet evenveel als eentje die gewoon zijn les komt aframmelen. Dat is toch ook een groot verschil met de privésector, waar je meer loon naar werken krijgt.”

“Zij-instromers brengen de werkelijkheid binnen de schoolmuren. Ze nemen meer praktijkvoorbeelden mee dan de collega's die gewoon een opleiding volgden. Maar op het vlak van lesgeven leer ook bij van hen. Leerlingen merken dat. Ik volg de nieuwste ontwikkelingen op technologisch vlak en pak daarmee uit in de klas. Dan valt hun mond open. Fantastisch.”

“Leerlingen zouden evenveel les moeten krijgen van mannen als van vrouwen. Er zitten toch ook evenveel jongens als meisjes op school? Mannen geven ook minder betuttelend les. Vergelijk het met de opvoeding in een klassiek gezin waarbij de mama meer (ver)zorgt en de papa wat strenger is. Nu krijgen leerlingen misschien te veel les van ‘mama's’. Terwijl het goed is om soms ook eens les te krijgen van een ‘papa’. Vakinhoudelijk is er wellicht weinig verschil. Een vrouw kan evengoed techniek geven en een man huishoudkunde. Maar voor de algemene opvoeding lijkt een goede mix tussen mannen en vrouwen mij beter.”

✕

EERSTE HULP

Stereotiepe verwachtingen

✉ De ouders van de allochtone leerlingen die ik begeleid, hebben erg stereotiepe verwachtingen van hun zonen en dochters. Hoe ga ik daarmee om?

Jim, CLB-medewerker

Het is vooral belangrijk dat alle leerlingen de ruimte krijgen om hun eigen identiteit te ontplooiën en dat ze zich bewust zijn van hun eigenheid. 'Empoweren' is hierbij een sleutelbegrip: vertrek van de kracht en de talenten van de leerlingen. Een getalenteerd allochtoon meisje stimuleer je om verder te studeren, extreem machogedrag bij een allochtone jongen probeer je in te tomen. Net zoals je dat zou doen bij je autochtone leerlingen. Respecteer de culturele achtergrond van je leerlingen en leg vooral het accent op talenten, gelijkheid en emancipatie.

Een vijfde ouderschapsverlof

✉ Ik wil graag wat minder werken. Heb ik recht op ouderschapsverlof met een vijfde? Mijn dochters zijn 6 en 10 jaar.

Geert, gon-begeleider

Vanaf dit schooljaar kan je als voltijds aangesteld personeelslid ouderschapsverlof nemen met een vijfde, voor een periode van maximaal zes maanden. Je kan je ouderschapsverlof opnemen tot je kind twaalf jaar wordt. Dat 'ouderschapsverlof in het kader van loopbaanonderbreking' moet ingaan uiterlijk op de dag vóór de twaalfde verjaardag van je kind. Je vraagt het aan via je schoolsecretariaat. Via de website van de RVA (www.rva.be) bereken je zelf hoeveel de uitkering voor je loopbaanonderbreking zal bedragen. Meestal heb je ook recht op een aanmoedigingspremie. Die vraag je online aan bij de Vlaamse overheid (www.werk.be). Daarvoor heb je je elektronische identiteitskaart en kaartlezer of federaal token nodig.

Lees de brochure 'Vaders en ouderschapsverlof'. Ze inspireert ouders met 'uit het leven gegrepen' getuigenissen van vaders. Het hart van de publicatie bevat een informatiekatern over vaderschapsverlof, ouderschapsverlof, loopbaanonderbreking en tijdskrediet. Je bestelt een gratis exemplaar op het nummer 078 150 100.

De onderwijsinspectie komt

✉ Onze school wordt binnenkort doorgelicht. De focus ligt onder andere op mijn vak. Hoe bereid ik mij voor? Welke feedback mag ik verwachten?

Ellen, leraar technologische opvoeding

De inspectie licht een school door in drie fases.

1. Het vooronderzoek

De onderwijsinspecteurs bekijken de gehele school en haar werking. Ze oordelen nog niet, maar bereiden het doorlichtingsbezoek voor. Dat gebeurt vooral op schoolniveau. Dit eerste bezoek neemt maar een dag in beslag. De gesprekken met leraren zijn dus erg beperkt. Op het einde van de dag lichten de inspecteurs de doorlichtingsfocus toe aan de directeur. Die selectie van sterke en zwakke aspecten van de schoolwerking onderzoeken ze grondig tijdens het doorlichtingsbezoek.

2. Het doorlichtingsbezoek

Tijdens deze fase 'kamperen' de onderwijsinspecteurs twee tot zes dagen in jouw school. Ze zoeken een antwoord op drie vragen.

- » *Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarden?*
Als je leraar bent van een van de leergebieden of vakken die in de doorlichtingsfocus staan, dan vraagt de onderwijsinspecteur je om aan te tonen dat je planmatig werkt en de onderwijsdoelstellingen nastreeft of bereikt. Hoe je dat doet, legt de inspectie niet op. Ze vraagt wel om de documenten of instrumenten die je gebruikt, klaar te leggen. De onderwijsinspecteurs verzamelen informatie via gesprekken, klasobservaties en documentanalyses (cursusmateriaal, taken, toetsen, examens, lessenrooster, jaarplan, agenda, klasboek ...). Je moet geen extra documenten maken!
- » *Bewaakt de school haar kwaliteit?*
De inspecteurs bekijken onder andere de loopbaanbegeleiding, leerbegeleiding, evaluatiepraktijk ...
- » *Wat met het algemene beleid?*
De inspecteurs onderzoeken de aspecten leiderschap, besluitvorming, visie-ontwikkeling en kwaliteitszorg.

3. Het doorlichtingsverslag

Hierin bundelen de onderwijsinspecteurs al hun bevindingen. Enkele weken na de doorlichting bespreekt de inspecteur het verslag en de conclusies met het bestuur, de directeur en eventueel een afvaardiging van het schoolteam. De directeur bespreekt daarna het doorlichtingsverslag op een personeelsvergadering.

Meer lezen? Download gratis de brochure 'Wij zijn aan de beurt! De onderwijsinspectie komt.' via www.onderwijsinspectie.be.

Gezinsdag 'Bachten de Kupe'

Conquistador in Veurne

Muteer in een Spaanse soldaat en start een vredelievende conquista in Veurne. Je avontura begint in het **Bakkerijmuseum**. De Spaanse koning bombardeert je tot speurneus en beveelt je op zoek te gaan naar de ingrediënten om koekjes te bakken. Opdracht volbracht? Dan kunnen de kinderen aan de slag. Terwijl zij het deeg tot een goed einde kneden, krijgen de volwassenen een gegidste rondleiding in het museum. Met de smaak van versgebakken koekjes nog in de mond, vertrek je richting stadscentrum.

Een Spaanse officier wacht je op. Hij geeft je uitleg over het rijke Spaanse verleden van de stad. Bijgestaan door zijn soldaten van de dienst Toerisme krijgen alle educatieve troeven van Veurne de nodige aandacht. Ze voegen meteen de daad bij het woord en laten je tijdens een **stadswandeling** zien op welke locaties de Spaanse koning zijn meel verbergt.

Voor de echte conquistador eindigt de veroveringstocht met de inname van **kasteel Beauvoorde**. Wie vroeg aankomt, krijgt een rondleiding. De anderen bezoeken het kasteel tegen kortingstarief. Iedere conquistador die tijdens de vipdag voldoende overwinningen achter zijn naam kan schrijven, maakt kans op een reischeque van 500 euro.

**“Wij aanvaarden
de opdracht van
de Spaanse koning”**

Kristof De Croo (32) geeft les in de Lettertuintuin in Koekelare. Samen met zijn zoonnetje neemt hij de stad Veurne in.

Gezinsdagen Veurne - dinsdag 21 en donderdag 23 februari 2012 (krokusvakantie) - dagprogramma's starten om 9, 9.45, 10.30 of 14 uur in het Bakkerijmuseum en de stad Veurne - drankje aangeboden door de dienst Toerisme, koffie en gebak in het Bakkerijmuseum - gegidste rondleidingen in kasteel Beauvoorde om 10, 14 en 16 uur - vooral geschikt voor gezinnen met kinderen tussen 4 en 12 jaar - inschrijven verplicht via www.lerarenkaart.be/inschrijven

Blauwe vogels en zwarte voetballers

Baan je een weg door het Antwerpse regenwoud. Bezoek de plaatselijke kunstacademie. In 2012 zijn alle leraren 'superbodies'. Krijg je er niet genoeg van? Surf voor het recentste aanbod naar www.lerarenkaart.be en abonneer je meteen op de gratis nieuwsbrieven.

DONDERDAG 12 JANUARI

CONSUMENTISME

VORMING In de film '10 dagen België' bekijken vijf jongeren uit het Zuiden ons land en onze manier van leven door hun bril. De opleiding focust op het thema consumentisme. Met ervaringsgerichte methodieken doorgond je, samen met je leerlingen, onze vanzelfsprekendheden. Het hele pakket bestaat uit een film, een educatief pakket, een inleefspel met computersimulatie en een handleiding om een animatiefilm te maken. **Wanneer?** 9.30 tot 15.45 uur **Waar?** PIVO - Poverstraat 75 - 1731 Asse-Relegem **Wie?** Gratis voor leraren tweede en derde graad secundair **Info:** www.kleurbekennen.be en www.djapo.be **Inschrijven:** kleurbekennen@vlaamsbrabant.be (uiterlijk op 5 januari, vermeld je naam en de naam van je school)

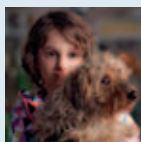
ZATERDAG 14 JANUARI

AAN TAFEL!

VIPDAG (met het gezin) Ken je de voedingswaarde van je lievelingsgerecht? Zal je het nog kunnen eten als we straks met negen miljard mensen zijn? Tijdens de gegidste rondleiding krijg je het antwoord. Nu eens ludiek en prikkelend, dan weer wetenschappelijk en confronterend. **Wanneer?** Rondleidingen om 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30 en 15.30 uur **Waar?** Tour & Taxis - Havenlaan 86 c - 1000 Brussel **Wie?** Gratis voor leraren en kinderen tot 6 jaar. Andere gezinsleden betalen 6 euro (i.p.v. 8 of 12 euro). De leraar ontvangt een gratis catalogus en pedagogisch dossier. **Info:** www.expo-aan-tafel.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

ZONDAG 15 JANUARI

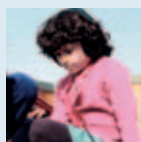
AVANT-PREMIÈRE PATATJE OORLOG

VIPNAMIDDAG De vader van Kiek (9) werkt als dokter in Afghanistan. Ze is bang dat hem iets overkomt. Daarom heeft ze een dode hond en een dode muis nodig. Want hoe vaak hoor je dat iemand een dode hond, een dode muis én een dode papa heeft? Plots krijgen ze geen nieuws meer over Kieks vader ... De titel van deze Nederlandse film verwijst naar een portie friet met mayonaise, pindasaus en uitjes. Een waar slagveld. **Wanneer?** 14 uur **Waar?** Budascoop Kortrijk - Kapucijnenstraat 10 - 8500 Kortrijk **Wie?** Gratis voor leraren en één kind (geen partners) **Info:** www.jekino.be/patatjeoorlog **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven (kan vanaf dinsdag 3 januari 2012, 11 uur)

WOENSDAG 18 JANUARI

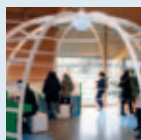
ONTDEK DE STILTE

INFONAMIDDAG Netwerk, centrum voor hedendaagse kunst, en Aifoon organiseren een reeks stilteworkshops voor scholen. Aifoon onderzoekt als kunsteducatieve organisatie op een actieve manier de stilte. Proef van een Aifoon-workshop. Een gids leidt je daarna rond in Netwerk. Samen met de deelnemers van de workshop onderzoek je de poëtische en communicatieve mogelijkheden van alledaagse geluiden. **Waar?** Netwerk / centrum voor hedendaagse kunst - Houtkaai z/n - 9300 Aalst **Wanneer?** 14 tot 16 uur **Wie?** Gratis voor leraren en hun gezin **Info:** www.netwerk-art.be of www.aifoon.org **Inschrijven:** info@netwerk-art.be (vermeld je naam, adres en het nummer van je lerarenkaart)

WOENSDAG 18 JANUARI

DE BOUWERS VAN MORGEN

INFONAMIDDAG Bij een hapje en een drankje maak je kennis met Kamp C, een provinciaal domein waar duurzaam bouwen en wonen centraal staan. Een gids leidt je rond op het domein en door de tentoonstelling. Je ontdekt het aanbod op maat van je klas. **Waar?** Kamp C - Provinciaal Centrum Duurzaam Bouwen en Wonen - Britselaan 20 - 2260 Westerlo **Wanneer?** 14 tot 17 uur **Wie?** Gratis voor leraren (geen gezinsleden) **Info:** www.kampc.be **Inschrijven:** 014 27 96 50 of info@kampc.provant.be (vermeld je naam, adres en het nummer van je lerarenkaart)

DONDERDAG 19 JANUARI

GOUD OP SNEE

UITTIP In deze goednieuwsshow mag niet één onvertogen woord over de literatuur vallen. Friedl' Lesage vist met Pieter Steinz (NRC Boeken), Robert Ammerlaan (De Bezige Bij) en Anna Luyten (Vrij Nederland) naar het geheim van perfecte boeken. Ze steken de loftrampet over hún boek aller tijden en recent verschenen parels. **Wanneer?** 20 uur **Waar?** Auditorium Bibliotheek Permeke - De Coninckplein - 2060 Antwerpen **Wie?** Leraren betalen 5 (i.p.v. 8) euro op vertoon van hun lerarenkaart **Info:** www.begeerte.be **Reserveren:** permeke@begeerte.be - 03 272 40 41

DONDERDAG 19 JANUARI

WOONWAGENBEWONERS

VORMING Het thema Voyageurs doet je leerlingen dromen van zigeuners en woonwagens. Meteen openen ze de ogen voor diversiteit en anders zijn. Deze studiedag leert je jongeren door beeldvorming op te voeden tot wereldburgerschap. **Wanneer?** 9 tot 13 uur **Waar?**

Onderwijscentrum Brussel - Marcqstraat 16-18 - 1000 Brussel **Wie?** Gratis voor leraren secundair **Info:** www.kleurbekennen.be **Inschrijven:** kleurbekennen@vlaamsbrabant.be (uiterlijk op 12 januari, vermeld je naam en de naam van je school)

DONDERDAG 19 JANUARI

BLAUWE GELUKSVOGEL

VIPAVOND Laat je met fluweelzachte hand leiden door 'L'Oiseau bleu', het filosofische sprookje van Maurice Maeterlinck. Tyltyl en Mytyl moeten de ongreepbare Blauwe Vogel vangen, symbool voor het geluk. Heel even zien ze de ware aard van de dingen en de essentie achter de schijn. De zoektocht 'Waar zit de

geluksvogel' loodst kleuters door deze kindvriendelijke tentoonstelling. 'Meneer Maurice' is een klaspakket voor het lager onderwijs. Jeugdtheaterhuis Larf! improviseert met jongeren over geluk. De film 'Blue Bird' van Gust Van den Berghe verplaatst het verhaal naar Afrika. Na een korte uitleg over de educatieve mogelijkheden, bezoek je de tentoonstelling met de audioguide. Gidsen zorgen voor een in- en uitleiding. **Wanneer?** 19 tot 21 uur **Waar?** Kunsthal Sint-Pietersabdij - Sint-Pietersplein 9 - 9000 Gent **Wie?** Gratis voor leraren kleuter-, lager en secundair onderwijs en maximaal twee kinderen **Info:** www.loiseaubleu.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

WOENSDAG 25 JANUARI

AFRICA UNITED

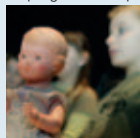
VIPNAMIDDAG (met je gezin) De Rwandezes Dudu en Fabrice zijn hechte vrienden hoewel ze uit heel verschillende milieus komen. Fabrice, zoon van een welgestelde familie, droomt ervan om profvoetballer te worden. Zijn ouders zien zijn toekomst helemaal anders. Dudu is al even gek op voetbal en werpt zich op als de 'manager' van Fabrice. Wanneer ze de kans zien

om Fabrice te laten deelnemen aan de openingsceremonie van het WK voetbal in Zuid-Afrika, zetten de twee alles op alles om hun droom waar te maken. Ook al moeten ze door het halve Afrikaanse continent trekken. Filmvertoning in samenwerking met het Afrika Filmfestival. **Wanneer?** 14 uur **Waar?** Kinepolis Leuven - Bondgenotenlaan 145-149 - 3000 Leuven **Wie?** Gratis voor leraren met partner en maximaal twee eigen kinderen **Info:** www.kleurbekennen.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven (kan vanaf dinsdag 3 januari 2012, 11 uur)

ZATERDAG 28 EN ZONDAG 29 JANUARI

SPELEN!

© speelgoedmuseum-poppen

INFODAG (met je gezin) Leef je uit in het Mechelse Speelgoedmuseum. Tijdens de infodag kan je het doorlopend vrij bezoeken. In de voor- en in de namiddag is er een open spelatelier (vrije deelname) met een doorlopende presentatie over de educatieve werking.

Bijkomende uitleg vraag je aan de publieksmedewerker. **Wanneer?** 10 tot 17 uur **Waar?** Speelgoedmuseum Mechelen vzw - Nekkerspoelstraat 21 - 2800 Mechelen **Wie?** Gratis voor leraren en kinderen tot 3 jaar. Kinderen van 4 tot 12 jaar betalen 2,75 i.p.v. 5,5 euro. Andere gezinsleden betalen 4 i.p.v. 8 euro. **Info:** www.speelgoedmuseum.be **Inschrijven:** 015 55 70 75 of educatieve.dienst@speelgoedmuseum.be

WOENSDAG 25 JANUARI

BETONGEVELS

© FEBE

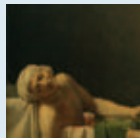
INFONAMIDDAG (met je gezin) Beton verbaast. Het heeft het verbluffende vermogen om een indrukwekkende architectuur te creëren. De tentoonstelling 'Architectonic. Betongevels (1958 - 1980)' wil een belangrijk materiaal uit de architectuur in ere herstellen. Een gids leidt je rond

en geeft uitleg bij het kinderatelier. Het pedagogische dossier krijg je mee naar huis. **Wanneer?** 14, 15 of 16 uur **Waar?** Atomium - Atomiumsquare - 1020 Laken **Wie?** Gratis voor leraren en kinderen tot 5 jaar. Kinderen van 6 tot 11 jaar betalen 4 euro. Andere gezinsleden betalen 9 i.p.v. 11 euro. **Info:** www.atomium.be/architectonic **Inschrijven:** info@atomium.be (vermeld je naam, adres en het nummer van je lerarenkaart)

ZONDAG 29 JANUARI

KUNST ALS NOODZAAK

© Jacques-Louis David, De moord op Marat, 1793

VIPDAG (met je partner) Educateam, de educatieve dienst van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, biedt leraren lager, secundair en buitengewoon onderwijs met hun partner een rondleiding aan in de permanente verzameling oude en moderne kunst. Elke

gids kiest een eigen invalshoek. Leraren uit het buitengewoon onderwijs maken kennis met een programma op maat van hun leerlingen. **Wanneer?** 11 tot 13 uur en 14 tot 16 uur **Waar?** Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België - Regentschapsstraat 3 - 1000 Brussel **Wie?** Gratis voor leraren, partner zonder lerarenkaart betaalt 2 euro. **Info:** www.fine-arts-museum.be - www.extra-edu.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

ZONDAG 29 JANUARI

HET ANTWERPSE REGENWOUD

INFODAG Maak je keuze: voeder je de haaien of de roggen? Of ben je meer een 'slangenmens'? In Aquatopia vaar je mee in een duikboot of klauter je tussen de boomwortels in de mangrove. Laat je betoveren door de kleurrijkste koraalriffen en ga in het Antwerpse regenwoud op zoek naar exotische vissen en kikkers. **Wanneer?** 10 tot 17 uur **Waar?** Aquatopia - Koningin Astridplein 7 - 2018 Antwerpen **Wie?** Gratis voor leraren en kinderen tot 2 jaar. Kinderen van 3 tot 11 jaar betalen 9,5 euro. Overige gezinsleden betalen 13,95 euro. **Info:** www.aquatopia.be **Inschrijven:** 03 205 07 50 of info@aquatopia.be (vermeld je naam, adres en het nummer van je lerarenkaart)

ZONDAG 29 JANUARI

TOT ALTIJD

VIPDAG (met je partner) In de jaren tachtig zijn Thomas, Mario, Lynn en Speck geëngageerde Gentse studenten. Thomas wordt dokter, Speck filosoof, Lynn verdwijnt uit hun leven en grote mond Mario heeft politieke plannen. Hij is strijdlustig en teatraal, maar krijgt plots de diagnose MS te horen. Mario draagt aanvankelijk zijn lot met moed en humor. Maar stilaan ziet Thomas zijn vriend aftakelen. Mario wil leven zolang het plezierig blijft. Daarna wil hij dat Thomas hem helpt 'naar de nooduitgang'. **Wanneer?** 11 uur **Waar?** Kinopolis Gent, Antwerpen, Kortrijk, Leuven en Hasselt **Wie?** Gratis voor leraren met collega of partner **Inschrijven:** kan vanaf dinsdag 3 januari (11 uur), uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

MAANDAG 30 JANUARI

SEKSUALITEIT IN HET ZUIDEN

VORMING Hoe beleven jongeren uit het Zuiden seks? Jongeren van bij ons hebben er geen idee van. Daarom ontwikkelde Sensoa een educatieve website voor leerlingen en een lespakket voor leraren. Getuigenissen en videofragmenten brengen relaties, hiv/soa, gezinsplanning, seksueel geweld en de millenniumdoelstellingen aan bod. Tijdens de studiedag krijg je uitleg bij de inhoud en de methodiek. **Wanneer?** 9 tot 16 uur **Waar?** Onderwijscentrum Brussel - Marcqstraat 16-18 - 1000 Brussel **Wie?** Gratis voor leraren tweede en derde graad secundair **Info:** www.dichtbijmijnbedshow.be **Inschrijven:** kleurbekennen@vlaamsbrabant.be (uiterlijk op 23 januari, vermeld je naam en de naam van je school)

WOENSDAG 1 FEBRUARI

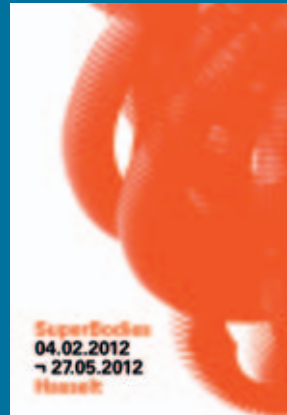
ACTUALITEIT IN DE KLAS

VORMING Een concreet werkmodel brengt de actualiteit in de klas. Centraal staan kernbegrippen zoals actief en coöperatief leren, dialoog, betrokkenheid en systeemdenken. **Wanneer?** 14 tot 16 uur **Waar?** Djapo-afdeling Leuven (Ortolanenstraat 6 - 3010 Kessel-Lo) of Hasselt (Trichterheideweg 2/2 - 3500 Hasselt) **Wie?** Leraren lager onderwijs betalen 15 euro per persoon **Info:** www.djapo.be **Inschrijven:** leuven@djapo.be of hasselt@djapo.be

ZATERDAG 11 FEBRUARI

SUPERBODIES

VIPNAMIDDAG Ons lichaam geeft onbewust vorm aan onze ervaringen. Kunstenaars en ontwerpers raken daardoor gefascineerd. De derde Hasseltse triënnale SuperBodies stelt tijdens een infosessie het educatieve aanbod voor. Een gids leidt de kinderen rond in de tentoonstelling. Wanneer zij aan de workshop beginnen, krijgen jij en je partner een interactieve rondleiding in het Modemuseum, het Cultuurcentrum of Z33. Na

een eventueel vrij bezoek aan de andere locaties haal je de informatietas en het gratis drankje af in het SuperBodies café. **Wanneer?** 13 tot 17 uur **Waar?** Cultuurcentrum Hasselt - Kunstlaan 5 - 3500 Hasselt **Wie?** Gratis voor leraren en hun gezin **Info:** www.superbodies.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven

ZATERDAG 11 FEBRUARI

BEKEN KLEUR!

UUTTIP 160.000 kinderen, jongeren en volwassenen volgen in hun vrije tijd les bij meer dan 5000 kunstenaars-leraren: tekenen, toneel spelen, schilderen, musiceren, beeldhouwen, dansen ... 160 academies verrassen je met optredens, workshops, concerten en tentoonstellingen. **Wanneer?** 9 tot 23 uur **Waar?** 160 instellingen uit het deeltijds kunstonderwijs verspreid over heel Vlaanderen **Wie?** Voor iedereen gratis toegankelijk **Info:** www.dagvanhetdco.be **Inschrijven:** hoeft niet

MAANDAG 20 FEBRUARI

EXPO DICK BRUNA

INFODAG Sinds het eerste prentenboek in 1955 veroverd Nijntje kinderharten. Dick Bruna is de geestelijke vader van het populairste konijntje ter wereld. Minder bekend bij het grote publiek zijn de boekomslagen die de Nederlander ontwierp voor de uitgeverij van zijn vader:

covers voor Mairret, Havank en de Saint. Tijdens de eerste grote overzichtstentoonstelling in België leiden gidsen van ART BASICS for CHILDREN je door het kijk- en doelparcours. Daarna volgt een geanimeerde pedagogische lezing over het werk van Dick Bruna. Als extra kan je ook de expo 'Rik Wouters. Hoogtepunten' vrij of met een gids bezoeken. **Wanneer?** 9 - 10.30 - 12.30 - 14 uur **Waar?** Cultuurcentrum Mechelen - Minderbroedersgang 5 - 2800 Mechelen **Wie?** Leraren en hun partner betalen 5 euro per persoon **Info:** www.cultuurcentrummechelen.be **Inschrijven:** uitsluitend via www.lerarenkaart.be/inschrijven (kan vanaf dinsdag 3 januari 2012, 11 uur)

Dansen met 'die van wiskunde'

Mag je dansen tijdens de wiskundeles? Met teltijden, canons en intervallen komen deze vakken zeker in elkaars buurt. Maar Freinetatheneum De Wingerd uit Gent ontdekte meer overeenkomsten. Hun projectweek podiumkunsten draaide rond **cirkels**. Leerlingen van de eerste graad secundair verzonnen zelf bewegingen bij hun **lievelingsgetal**. Aan objectieve cijfers kleefden plots emotie en verhaal. Zonder dat ze het wisten zaten ze midden in een complexe choreografie die menig toeschouwer verraste.

Artistieke coaches van Passerelle, Larf! en Ambrosia's tafel en choreograaf Pol Coussement begeleidden de leerlingen naar een toonmoment. Op de dynamoDAG voerden ze WisKunst op. De leerlingen waren betrokken bij het creatieproces. WisKunst vertelt iets over hen.

Wil je meer weten over WisKunst? Contacteer dan Passerelle vzw, platform voor jonge dans - info@passerellevzw.be - 056 25 50 77

TIPS VOOR JE EIGEN PROJECT

- 1 Zoek een prikkelend en uitdagend thema. Zorg voor een **rode draad** in het project.
- 2 In de eerste fase is alles mogelijk. Tijdens de brainstorm werkt alleen de **fantasie**. Praktische haalbaarheid komt later.
- 3 Werk in team en baken af wie wat zal doen. Hoe meer je leerlingen laat doen, hoe groter het succes.
- 4 Haal **externe expertise** binnen op school: de academie, het cultureel centrum, de bibliotheek, de schoolbuurt, een cultuureducatieve organisatie, een actieve ouder.
- 5 Zet het **talent** van al je leerlingen in: podiumbeesten op het podium, technici bij speciale effecten, schrijvers voor het persbericht, tekenaars voor affiches en website.
- 6 Neem tijd om te **genieten**. Zowel van het proces als van het toonmoment.
- 7 **Evalueer**. Wat verliep goed? Wat zou je anders aanpakken?

SUBSIDIES VOOR JE PROJECT?

Via dynamo3 subsidieert CANON Cultuurcel honderden schoolprojecten. Dien je project voor 25 januari in voor de volgende juryronde. Maximaal vier weken later weet je of je een financiële ondersteuning voor je projectvoorstel krijgt. Download een voorbeeldformulier op www.dynamo3.be (klik op dynamoPROJECT).

Is 25 januari te dichtbij? De laatste juryronde van dit schooljaar volgt op 25 mei.

Reizen met Klasse

www.holidayline.be/klasse

DE VULKAANEIFEL

© foto's: pixelto.de

In minder dan drie uur rijden kom je terecht tussen uitgedoofde vulkanen waarin zich kratermeren hebben gevormd. In de omgeving vind je het bekende racecircuit de Nürburgring en de benedictijnenabdij van Maria Laach. Je logeert in het Waldhotel Kurfürst *** aan de rand van de bossen. **Jouw prijs.** Twee nachten (drie dagen) in een tweepersoonskamer inclusief ontbijtbuffet, een welkomstdrankje, een fles sekt (per

dubbele kamer), het gebruik van een wandelkaart, één viergangendiner en één vijfgangendiner (telkens inclusief water en een halve fles streekwijn): 149 euro per persoon. Geldig tijdens de krokusvakantie, de paasvakantie, de hele maand juli en de herfstvakantie. **Extra.** Eén kind tot en met twaalf jaar betaalt 60 euro. **Boekingscode:** EIFPKL07

NEW YORK

Je logeert in Hotel Holiday Inn Hasbrouck Heights *** in een voorstad van The Big Apple op minder dan twintig kilometer van Manhattan. Het hotel voorziet een gratis shuttlebus naar drie grote shoppingcentra en naar de bushalte waar je de lijnbus richting Manhattan of Newark neemt. **Jouw prijs.** Vier nachten (vijf dagen) in een tweepersoonskamer inclusief vlucht Brussel-New-York h/t

(Newark) met United: 679 euro per persoon. Geldig bij aankomst op 1 of 13 juli en 2 of 17 augustus 2012. Tot einde voorraad en mits je reserveert voor 31 januari 2012. **Extra.** Twee kinderen tot en met 17 jaar overnachten gratis op de kamer van de ouders en betalen enkel de vlucht. **Boekingscode:** NYOPKL01

CULTURELE HOOFDSTAD

Je logeert in Hotel Villa C & Spa **** in Vila do Conde. Deze Portugese kuststad ligt op een half uur rijden van Guimarães, de culturele hoofdstad van Europa 2012 en van Braga, ook wel het Rome van Portugal genoemd. **Jouw prijs.** Zeven nachten (acht dagen) in een tweepersoonskamer inclusief ontbijtbuffet, welkomstdrankje, éénmaal gratis sauna en hammam en de vlucht Brussel-Porto h/t (volgens beschikbaarheid in de

L+E-klasse met TAP): 499 euro per persoon. Geldig voor een verblijf tussen 9 en 15 april (paasvakantie) en tijdens de maand juli. Tussen 1 en 8 april en tijdens de maand augustus: 599 euro per persoon. De prijzen zijn geldig mits je minimaal 60 dagen voor afreis reserveert. **Opties.** Derde persoon op de kamer: 375 of 395 euro per persoon. Half pension: toeslag van 20 euro per dag. Huurwagen vanaf 181 euro per week. **Boekingscode:** NPTPKL03

NORMANDIË

Je logeert in hotel Château et Moulin de Villeray **** op een domein in volle natuur. De streek is gekend voor de vele manoirs, kastelen en paardenfokkerijen. De kathedraal van Chartres ligt op vijftig kilometer. **Jouw prijs.** Drie nachten (vier dagen) inclusief ontbijtbuffet en driemaal een viergangendiner: 155 euro per persoon. Geldig tijdens de krokus-, de paas- of de zomervakantie mits je aankomt op zondag,

maandag of dinsdag. Enkel tijdens de krokus- of de paasvakantie is een aankomst op woensdag of zaterdag (175 euro per persoon) of donderdag of vrijdag (189 euro per persoon) ook mogelijk. **Extra.** Eén kind tot en met 11 jaar op de kamer van de ouders betaalt 23,50 euro voor het verblijf (of 26 of 29 euro). **Boekingscode:** NORPKL04

HOE DEZE REIZEN RESERVEREN? Meer informatie over deze reisaanbiedingen vind je op www.holidayline.be/klasse. Alle vermelde prijzen zijn op basis van een standaard tweepersoonskamer en volgens beschikbaarheid. Ze zijn geldig voor leraren en meereizende familie of vrienden gedurende de vermelde periodes in 2012. Reserveer tijdig. Als alle

kamers van een hotel ingenomen zijn of als het vliegtuig volzet is, dan is dat zo. Bel Holidayline (lic A1615) op 050 33 09 90 en vermeld het nummer van je lerarenkaart. Mailen kan naar info@holidayline.be. 100 procent kosten bij wijziging of annulatie tenzij je een reisverzekering neemt van 3,5 procent op de totale reissom.

KINDERBOEK

JAKOB EN JAKOBA

» VANAF 6 JAAR

Jakoba durft en kan alles wat Jakob niet durft of kan. Maar dan zit er een duif gevangen in het kippenhok. Jakoba weet niet wat te doen en dit keer is Jakob de durfal. **'Jakob en Jakoba'** (Siska Goeminne en Sarah Verroken) is een poëtisch boek over trots zijn op jezelf. Voor beginnende lezers.

www.eenhoom.be – 9,95 euro

WIN 5 X 'JAKOB EN JAKOBA'.

Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Jakob') naar win.leraren@klasse.be

WEDSTRIJD

KIK-QUIZ

» 10 TOT 18 JAAR

Tien meerkeuzevragen over uiteenlopende onderwerpen testen je leerlingen op hun **kennis van de actualiteit**. Organisator Kranten in de Klas tovert alvast honderden prijzen in de prijzenpot.

Van januari tot en met april zijn er vier voorrondes. Wie met de hele klas meedoet én goed scoort, mag misschien wel naar de grote finale op dinsdag 15 mei in Brussel. Die voorrondes staan trouwens los van elkaar, maar als je voor de finale wilt gaan, kan je beter elke maand proberen, dat verhoogt je kansen. Je leerlingen kunnen bovendien ook individueel (thuis) of met vrienden of familie proberen in de prijzenpot te grabbelen. De finale haal je echter alleen als je met de hele klas speelt. In die finale zijn er echte 'klasprizen' te winnen, zoals workshops en uitstapjes.

www.kikquiz.be – de eerste ronde start op 9 januari

EUROPA

INTERNATIONALE UITWISSELING

» ALLE GEÏNTERESSEERDEN

Vlaanderen zendt zijn zonen en dochters uit én Vlaanderen ontvangt zonen en dochters uit andere landen. Met Comenius kunnen pas afgestudeerden (en studenten lerarenopleiding) als assistent aan de slag in een basis- of secundaire school in een ander EU-land (plus IJsland, Noorwegen, Liechtenstein, Turkije, Kroatië en Zwitserland). Je geeft er les in wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, plastische opvoeding, talen, wiskunde ...

De deadline voor aanvragen is 31 januari. Je vindt alle info op www.epos-vlaanderen.be ('programma's' – 'Comenius' – 'acties' – 'Comenius assistentschappen').

Met **Grundtvig** kunnen leraren volwasseneneducatie (en studenten lerarenopleiding of andragogiek) 12 tot 45 weken ervaring opdoen in de volwasseneneducatie in dezelfde landen als hierboven. Je kan aan de slag in de formele volwasseneneducatie (waar diploma's worden uitgereikt) en in de non-formele sector (bibliotheken, musea, vakbonden, gevangenis- en migrantenorganisaties...). Je moet wel zelf op zoek naar een geschikte gastorganisatie.

De deadline voor aanvragen is 30 maart. Je vindt alle info op www.epos-vlaanderen.be ('programma's' – 'Grundtvig' – 'acties' – 'assistentschappen')

Vlaamse scholen en Vlaamse organisaties uit de (non-)formele volwasseneneducatie kunnen zich ook kandidaat stellen om buitenlandse assistenten te ontvangen. Op die manier breng je internationalisering in je eigen school of organisatie.

www.epos-vlaanderen.be

DAG

BEKEN KLEUR

» DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

In een potpourri van klanken en beelden. Met feestelijke parades, bonte fanfares en andere verborgen muziekjes. Tijdens de jaarlijkse **'Dag van het dko'** laten de leerlingen van de academies voor muziek, woord, dans en beeldende kunsten van zich horen. Onder het thema 'Beken kleur' presenteren op zaterdag 11 februari zowat 160 academies een waaier aan activiteiten.

www.dagvanhetdko.be

ADVERTENTIE

EUROPA

TWAALF STERREN

» VANAF 16 JAAR

Waarom staan er twaalf sterren op de Europese vlag? Wat denken bekende Belgen over Europa? Welke rol speelt Europa in ons dagelijks leven? Wat schuilt er achter 'Schengen', 'EVS', 'Erasmus' en andere begrippen? De Europese Beweging-België heeft een rijk geïllustreerd ABC samengesteld om de Europese Unie op een eenvoudige én leuke

manier te introduceren bij leerlingen derde graad secundair onderwijs. Je kan de brochure 'Europa in woorden en beelden' (78 pagina's) gratis afhalen in een Europe Direct-centrum (één in elke provincie) of gratis downloaden.

www.europese-beweging.be – de infocentra vind je via www.europe-direct.be

BOEK

DE ESSENTIE VAN JE LEVEN

» VANAF 16 JAAR

Wie ben je? Wie wil je zijn? Waar wil je naartoe? Wat wil je bereiken? Wat gaat goed? 'Naar de essentie van je leven in 8 stappen' is een werkboek waarin je stap voor stap en via vragen en oefeningen dichterbij een evenwicht tussen lichaam, geest en ziel. De oefeningen leren je o.a. om bewuster keuzes te maken om te worden wie je altijd al wou zijn. Met dit werkboek wil auteur/life coach Sabine Maes ook jongeren (derde graad) ondersteunen om via beknopte theorie,

persoonlijke vragen, affirmatie- en visualisatieoefeningen enz. het beste uit zichzelf naar boven te halen en op een efficiënte manier hun mogelijkheden en kansen te gebruiken.

www.linkeroeveruitgevers.be – 14,90 euro – www.lifecoachsabine.webs.com

WIN 3 X 'NAAR DE ESSENTIE VAN JE LEVEN'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Essentie') naar win.leraren@klasse.be.

ONDERZOEK

OUDERS MET HANDICAP OF ZIEKTE

» 10 TOT 18 JAAR

Kind & Samenleving is op zoek naar jongeren van 10 tot 18 jaar die thuis wonen en van wie ten minste één ouder al langer dan een jaar een chronische ziekte of een ernstige handicap heeft. Kind & Samenleving wil onderzoeken hoe die jongeren daarmee omgaan. Wat is moeilijk voor hen? Waar vinden ze kracht? Wat is leuk? Wat is heel gewoon? In de gezinnen willen de onderzoekers graag zowel de jongeren als hun ouders interviewen.

www.k-s.be – Hilde Lauwers – hluwers@k-s.be – 02 894 74 63

DEZE MAAND IN MAKS!

FREERUNNERS EN EGO TROOPERS

De Ego Troopers zijn wereldwijd bekend als dj en ze zitten nog op de middelbare school. Hoe slagen ze erin om hun grote droom vanop de schoolbanken écht waar te maken? Arem (19) vocht in Libië tegen Kadhaffi, maakte video's tijdens de strijd en verspreidde ze via persagentschappen naar CNN, BBC en Al Jazeera. Na de gevechten zit hij weer in de klas.

Shelly (18) runt de Min19-groep van Wel

Jong Niet Hetero, de Vlaamse holebi-jongerenbeweging. En Ward (19)? Die loopt letterlijk tegen de muren op. Hij is freerunner, al sinds zijn veertiende. Samen vullen ze het februarinummer van Maks!

MAKS!TV

Enkele MAKS!-lezers overnachten stiekem op de Charles Burns-tentoonstelling in Museum M Leuven. Ze laten hun eigen kunstwerken achter op de muren. Kijk mee via www.maks.be

Maks!

Maks! is het blad van Klasse voor jongeren in de tweede en derde graad secundair onderwijs. Bij het magazine hoort ook een bijlage voor leraren. Daarin krijg je tips om de artikels uit Moks! te gebruiken in je klas. Schrijf je in via www.klasse.be/maksimum.

ACTIE

DIKKETRUIENDAG

» IEDEREEN

Op donderdag 16 februari gaan alle deelnemers aan 'Dikketruiendag' samen de strijd aan tegen de uitstoot van broeikasgassen en de opwarming van het klimaat. De achtste editie is vooral bedoeld voor het onderwijs en mikt op eenvoudige maatregelen die je structureel kan aanhouden. Op de site vind je campagne-materiaal, gratis downloadbare lespakketten, een stappenplan,

inspirerende schoolvoorbeelden enz. Al wie inschrijft, maakt kans op een dikke prijs (een energiemeter).

www.dikketruiendag.be

STRIP

ALEXANDER DE GROTE

» VANAF 12 JAAR

Zo'n 2300 jaar geleden veroverde de legendarische Macedonische veldheer Alexander al op zeer jonge leeftijd een heus wereldrijk. Dat leren ons de geschiedenisboeken. Leraar en Lommels stadstekenaar Bart Proost wil daar met de strip **'Alexander de Grote'** verandering in brengen. Hij combineert geschiedkundige feiten, mythologische verhalen en absurde humor tot een ander beeld van het militaire genie: allesbehalve nobel, edelmoedig of heldhaftig. En helemaal niet 'groot' van gestalte.

www.brabantstrip.be – brabant.strip@gmail.com - 9 euro (plus verzendingskosten)

WIN 3 X 'ALEXANDER DE GROTE'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Alexander') naar win.leraren@klasse.be.

DEZE MAAND IN YETI

GOEDE AFSPRAKEN

ZO-DOE-JE-DAT

De wereld is maakbaar. Daar gelooft Yeti in. Yeti speelt in op de wil van tieners om hun zaken zelf te regelen. 'Zo Doe Je Dat' is de rubriek van de zelfstandige tiener. De vormgeving van deze pagina roept het uit: "Je leven ligt in je handen. Je kan het. Maak een plan. Doe iets! Nu!" De infografische tekeningen die de rubriek ondersteunen, inspireren leraren voor een les 'leren leren'. De opdracht voor hun leerlingen luidt: "Zet een handelingsplan om in een aantal concrete stappen en illustreer die met verhelderende tekeningen. Zoals in Yeti."

Yeti

Yeti, het blad van Klasse voor kinderen van 10 tot 12 jaar, kan je online meelezen op www.yeti.be. Heeft je school nog geen abonnement? Vraag het als de bliksem aan via secretariaat@yeti.be.

ADVERTENTIE

KORTING

KLASSEWEEKEND CENTER PARCS

» ALLE LERAREN

Droom je tijdens de wintermaanden van tropische temperaturen? In Center Parcs Erperheide speel je muts en sjaal meteen uit. Aqua Mundo voert je via watervallen en stroomversnellingen langs lagunes en koraal. In de altijd warme Market Dome ga je gezellig winkelen of kijken naar een van de vele shows. De kinderen leven zich uit in de speeltuinen of het Baluba-speelparadijs.

Klasseweekend Center Parcs Erperheide - Erperheidestraat 2 - 3990 Peer - van vrijdag 9 maart (15 uur) tot en met maandag 12 maart (10 uur) - enkel tijdens dit weekend betalen houders van de lerarenkaart 249 i.p.v. 419 euro voor een vierpersoons Original Comfort Cottage of 259 i.p.v. 439 euro voor een vijfpersoons Original Comfort Cottage - aanbod geldig exclusief reserveringskosten en zolang de voorraad strekt - meer info en reserveren: www.centerparcs.be/klasseweekend

DEMOCRATIE

OPEN LERARENDAG IN HET VLAAMS PARLEMENT

» ALLE LERAREN

Alle (kandidaat-)leraren (vanaf derde graad lager onderwijs) kunnen gratis deelnemen aan de jaarlijkse **open 'Lerarendag' in het Vlaams Parlement**. 'De Kracht van je Stem', de educatieve dienst van het Vlaams Parlement, organiseert tien actieve workshops rond democratisch burgerschap (leerlingen geven feedback aan leraren, gemeenteraadsverkiezingen, inspraak en participatie in de klas, wereldburgerschap in actie enz.). Je kan ook inschrijven voor een rondleiding in het Parlement en je kan een plenaire vergadering bijwonen.

De 'Lerarendag' vindt plaats op woensdag 15 februari. Deelnemen en educatief materiaal zijn gratis.

Info en inschrijvingen via www.dekrachtvanjestem.be - 02 552 45 34 (Chris Rogghe)

DVD

HASTA LA VISTA!

» VANAF 12 JAAR

Drie jonge gasten houden van wijn en vrouwen. Het eerste proeven ze met plezier, het tweede is hun nog onbekend. Onder het mom van een wijntour reizen ze naar Spanje om eindelijk van de grond te gaan. Niks zal hen tegenhouden, ook niet dat een van hen blind is, de tweede in een rolstoel zit en de derde volledig verlamd is. **'Hasta la vista'** (Geoffrey Enthoven) is een hartverwarmende feelgoodfilm, tegelijk drama en komedie.

In de dvd-box vind je een extra schijf met een making of, beelden van de première en een interview met cast en crew.

www.hastalavistadefilm.be - overal verkrijgbaar vanaf 27 december

WIN 3 X 'HASTA LA VISTA'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Hasta la vista') naar win.leraren@klasse.be. Opgelet: dit zijn exemplaren van de **Limited Edition**, met nog meer extraatjes (luxeverpakking, soundtrack-cd van Stijn Meuris, poster, fotoset, routekaart).

PEDAGOGISCH MATERIAAL

STIPPESTAPPEN

» 8 TOT 11 JAAR

Hoe bereik je dat je leerlingen graag en goed **zelfstandig blijven leren**? Hoe help je ze om hun eigen manier van leren kritisch te observeren, bij te sturen en te verrijken? Daarbij kan het pakket 'Stippestappen2' je helpen. Net zoals het eerste pakket (eerste graad) volgt dit pakket voor de tweede en derde graad de zelfinstructiemethode van de beertjes van Meichenbaum. Naast de theorie krijg je ook toepassingen op diverse situaties

(een toets voorbereiden, conflicten oplossen, samenwerken, opdrachten zelfstandig uitvoeren ...).

www.abimo.net - 49,50 euro - losbladige map met kopieerbladen en lerarenhandleiding met theoretisch gedeelte, praktijkvoorbeelden en werkbladen

WIN EEN PAKKET 'STIPPESTAPPEN 2'. Mail vóór 15 januari (met onderwerp 'Stippestappen') naar win.leraren@klasse.be.

ACTIE

MOVE TEGEN PESTEN

» 3 TOT 12 JAAR

Brahim en Charlotte komen op tegen pesten. Maar niet alleen natuurlijk. Daarom roepen ze leerlingen én leraren op om op donderdag 16 februari, om 13.30 uur, massaal mee te doen met de 'Move Tegen Pesten'. Doe mee en toon samen dat pesten niet oké is.

Na de kerstvakantie vind je op Ketnet de oproep en de clip van Charlotte en Brahim. Daarmee kan je de move (zang en dans) inoefenen. Vanaf 16 januari kan je inschrijven voor de 'Move Tegen Pesten' via de website van Yeti. Op die site vind je trouwens ook de clip, een instructievideo, een mp3-versie enz. Alle

deelnemers krijgen een gratis armbandje (max. 100 per school, zolang de voorraad strekt). Bij het februarinummer van Yeti krijg je bovendien drie affiches. Laat alle leerlingen de affiche signeren en toon zo aan de buitenwereld dat jullie meemoven tegen pesten.

'Move Tegen Pesten' is een initiatief van Ketnet, Yeti en 'Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten'.

www.yeti.be

WEDSTRIJD

WIN EEN REISCHEQUE

» ALLE LERAREN

Bij dit nummer van Klasse zit je splinternieuwe lerarenkaart. Het overzicht van alle permanente voordelen vind je in de handige brochure die je er gratis bij krijgt. Daarnaast biedt de lerarenkaart ook een pak tijdelijke voordelen. Een selectie daarvan staat in Klasse. Wie geen enkel voordeel wil missen, neemt een abonnement op een nieuwsbrief. Onder alle abonnees op de nieuwsbrieven verloot de lerarenkaart op 20 januari een reischeque van 500 euro geschenken door Corendon.be. Nog niet geabonneerd? Surf naar www.lerarenkaart.be (bovenmenu: nieuwsbrief) en teken in. De winnaar krijgt op 20 januari een mail. Als hij binnen de vijf dagen antwoordt, mag hij reisplannen maken.

Corendon is gespecialiseerd in vliegvakanties naar de Middellandse Zee en geeft als nieuwe aanbieder in 2012 vijf procent korting aan houders van de lerarenkaart. Surf voor de voorwaarden en meer info naar www.corendon.be/lerarenkaart.

OPROEP

GEZOCHT: JURYLEDEN

» LERAREN SECUNDAIR ONDERWIJS

Zin in een extra uitdaging? De 'Examencommissie Secundair Onderwijs van de Vlaamse gemeenschap' (de vroegere 'middenjury') zoekt **nieuwe 'juryleden'** om de examens af te nemen. Iedereen die minstens één jaar onderwijsbevoegdheid heeft (liefst in secundair onderwijs) kan zich kandidaat stellen. Alle graden en onderwijsvormen van het secundair onderwijs komen in aanmerking, maar voor 2012 zoekt de 'Examencommissie' speciaal naar leraren informatica en huishoudkunde (eerste en tweede graad); wiskunde, Engels, handelsvakken en Nederlands (derde graad tso/bs0/kso) en aardrijkskunde, wetenschappen, wiskunde, informatica, geschiedenis, Grieks, Latijn, Nederlands en Engels (derde graad aso).

Alle info over organisatie, examenprogramma's, examenperiodes enz. vind je op www.ond.vlaanderen.be/secundair/examencommissie. Vanaf september 2012 verdwijnt het systeem van vaste zittijden en worden de examens permanent georganiseerd. Meld je kandidatuur via www.ond.vlaanderen.be/inschrijvingen/examencommissie. Meer info via 02 553 89 16.

WEBSITE

JOBSTUDENTEN

» VANAF 15 JAAR

Op 1 januari 2012 verandert de **wettelijke en praktische regeling rond studentenarbeid**. Elke student (minstens de eerste twee jaren secundair onderwijs achter de rug) kan voortaan jaarlijks 50 dagen studentenarbeid verrichten tegen verminderde sociale bijdragen. Om de leerlingen, leraren, ouders enz. op de hoogte te houden over het gegeven 'jobstudent' is er nu de website www.studentatwork.be. Daar vind je steeds de meest recente info: rechten en plichten van de jobstudent, info over sociale zekerheid, zelfs info over beschikbare studentenjobs. Bovendien kan de leerling/student ook bijhouden hoeveel dagen hij al heeft gewerkt/nog mag werken. www.studentatwork.be

KINDERBOEK

DE VISJES VAN OCÉANE

» VANAF 3 JAAR

De opa van Océane heeft een aquarium met kleurrijke vissen. Eentje ziet er soms ongelukkig uit en springt op een dag uit het aquarium. Océane is heel verdrietig en praat erover met opa. Hoe moet het nu verder met de andere visjes? **Het voorlees- en doeboek 'De visjes van Océane'** helpt kinderen vanaf 3 jaar (onder begeleiding van een volwassene) beter om te gaan met de emotionele schok van een zelfdoding. Auteur Nathalie Slosse schreef het n.a.v. een ontmoeting met 'Océane', een meisje van wie de papa uit het leven is gestapt. Werkgroep Verder werkte mee.

www.averbode.be – 12 euro

WIN 5 X 'DE VISJES VAN OCÉANE'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Océane') naar win.leraren@klasse.be.

BOEK

BELGIË VOOR DUMMIES

» VANAF 16 JAAR

België, een klein land, een grote geschiedenis. In 'De geschiedenis van België voor dummies' laten historici Fred Stevens en Axel Tixhon eeuwen de revue passeren. Van de prehistorie tot vandaag, met alle belangrijke periodes, personen en gebeurtenissen. Op de typische 'dummies'-manier: een kanjer (464 pagina's) in begrijpelijk Nederlands, informatie klaar voor gebruik, pictogrammen en andere navigatiehulpjes, toptienlijstjes, een vleugje humor ... www.pearson.nl – 27,95 euro

WIN 5 X 'DE GESCHIEDENIS VAN BELGIË VOOR DUMMIES'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Dummies') naar win.leraren@klasse.be.

CONFERENTIE

TAALVAARDIGHEID IN DUET

» ALLE LERAREN

Nog te veel leerlingen studeren af zonder dat ze taaltaken uit het dagelijkse leven tot een goed einde kunnen brengen. Dat blijkt uit een peiling Nederlands bij 4000 leerlingen van het laatste jaar aso, kso en tso. Ben je leraar, directeur, leerling, ouder, leerplanmaker, begeleider, lerarenopleider, uitgever, inspecteur, academicus ...? Dan ben je welkom op 8 februari 2012 in de Factorij in Schaarbeek voor een kwaliteitsdebat georganiseerd door het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming. Ligt de lat te hoog of te laag voor Nederlanders? Moeten er in het curriculum andere accenten worden gelegd? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer leerlingen voldoende taalvaardig zijn om zich in de maatschappij te redden? Jouw inbreng als ervaringsdeskundige is meer dan welkom.

Schrijf je in via www.ond.vlaanderen.be/inschrijven/inschrijving.aspx?id=19

DVD

HENRI STORCK

» VANAF 16 JAAR

Henri Storck (1907-1999) was voor WO II een baanbreker van de **Belgische documentairefilm** en van de film in het algemeen (met de stichting van het Koninklijk Belgisch Filmarchief). Dat filmarchief heet ondertussen 'Cinematek' en lanceert een reeks dvd's met Storcks meest memorabele documentaires. De eerste twee dvd's liggen in de winkel, de twee laatste titels komen eind 2012.

'**Images d'Ostende**' toont acht korte documentaires over de geboortestad van Storck, waarvan hij trouwens de officiële 'cinégrafist' was.

'**Misère au Borinage**' bevat drie sociaal bewogen documentaires, met vooral de ondertussen haast mythische titeldocumentaire, een gepassioneerde aanklacht tegen de barre levensomstandigheden van de mijnwerkers.

www.cinematek.be – 21 euro per dvd/Blu-ray – 60 euro voor een abonnement op hele collectie

WIN 3 X 'IMAGES D'OSTENDE' EN 3 X 'MISÈRE AU BORINAGE'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp de titel van je keuze) naar win.leraren@klasse.be.

DEZE MAAND IN KLASSE VOOR OUDERS

GRATIS OPVOEDINGSTIPS

De ouders van je leerlingen willen meer weten over opvoeding en onderwijs: nieuws, trends en service? Tip hen de e-brief Ouders.XTR. Elke maand krijgen ze twee aantrekkelijke en toegankelijke elektronische nieuwsbrieven in hun mailbox met nieuwe ontwikkelingen, weetjes, opvoedingstips, een filmpje van TV.Klasse, een wedstrijd, een poll, links naar de thema's in het blad enz. Ook jij kan er als leraar mee aan de

slag om ouders te informeren en actief te betrekken bij de school. Alle e-brieven kan je trouwens blijvend raadplegen op de website. Schrijf je gratis in via www.klasse.be/ouders/e-brief.

klasse voor ouders

Klasse voor Ouders belandt acht keer per schooljaar op school. Deel jij hem uit aan alle ouders met een kind tussen 3 en 14 jaar? Eén exemplaar per gezin volstaat. Is je school nog niet geabonneerd? Mail naar abo.ouders@klasse.be. www.klasse.be/ouders

ADVERTENTIE

DVD

TIJL UILENSPIEGEL

» VANAF 6 JAAR

'Tijl Uilenspiegel' is het overbekende schelmenverhaal over een jonge Vlaamse held die zich aan de zijde van de zwakken schaart en zich verzet tegen de Spaanse overheerser, in het middeleeuwse Damme. In 1961 toonde de toenmalige BRT een 13-delige **jeugdtelevisiereeks** rond de avonturen van Tijl Uilenspiegel (vertolkt door een jonge Senne Rouffaer). Scenaristen Lo Vermeulen en Karel Jeuninckx brachten Tijl naar

eind achttiende eeuw en lieten hem strijden tegen booswichten, corrupte machthebbers en brutale Franse soldaten.

Dit ondertussen haast vergeten pareltje uit de VRT-archieven is nu op dvd verkrijgbaar.

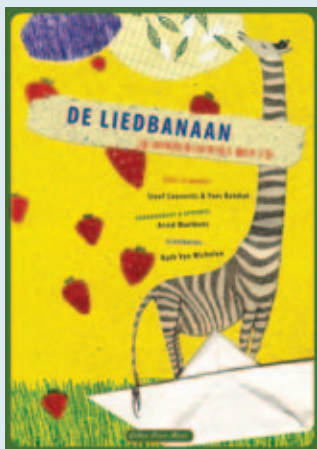
www.justbridge.nl – overal verkrijgbaar

WIN 5 X 'TIJL UILENSPIEGEL'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Tijl') naar win.leraren@klasse.be.

MUZIEK

DE LIEDBANAAN

» VANAF 3 JAAR

Liedbanaan? Liedjes voor apen? Zijn er ook liedappels of liedpenen? Hangen de liedjes uit 'De Liedbanaan' in trossen? Alleen luisteren (of meezingen) kan het mysterie oplossen. Feit is dat Steef Coorevits en Yves Bondué twintig liedjes schreven vol verhalen, piraten, ridders, Afrikanen, hutspotkoks, een specht in het woud, twee herders

en een kudde muzikanten. 'De Liedbanaan' is een leuk geïllustreerd boekje met teksten en noten én een bijbehorende cd met alle liedjes.

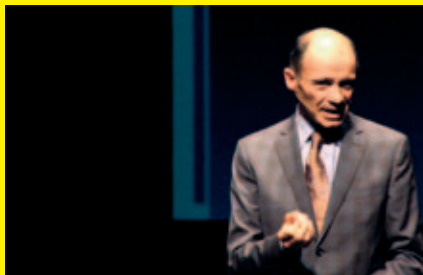
www.goldenrivermusic.be

WIN 5 X 'DE LIEDBANAAN'. Mail vóór 22 januari (met onderwerp 'Liedbanaan') naar win.leraren@klasse.be.

DEZE MAAND OP TVKLASSE.BE

KIJK MEE NAAR

“TIENERS, HOU ZE VAST”

Kinder- en jeugdpsychiater Peter Adriaenssens gaf in vijf Vlaamse steden de scherpzinnige lezing "Tieners, hou ze vast." Meer dan 4000 leraren woonden de lezing bij. "We dreigen te veel van onze jongeren te verliezen in probleemgedrag. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid," zegt hij. Heb je de lezing gemist? Of wil je ze rustig opnieuw bekijken? Dat kan op www.tvklasse.be. In de reeks 'Driemaal Wordwaarde' zal je geregeld inspirerende lezingen van boeiende sprekers terugvinden.

Deze reportage kwam tot stand in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting.

“IK BEN MEZELF TEGENGEKOMEN”

Zeven leerlingen uit het bso Verzorging en Centrale Verwarming gaan met hun leraren naar Marokko voor een twinning-project. Tijdens deze uitwisseling helpen de jongeren mee in een klein schooltje aan de kust van Trogout. De jongens plaatsen een waterleiding en de meisjes bereiden een pop-

penspel. De slechte omstandigheden van het schooltje en de nieuwe cultuur zijn best confronterend. Alleen door samen te werken, kunnen ze hun opdracht tot een goed einde brengen. Deel jouw ervaringen met twinning onder het filmpje op www.tvklasse.be

Deze reportage kwam tot stand in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting.

“IK BEN GEEN SOLDAAT, IK WILDE GEWOON HELPEN”

De opstand in Libië is niet weg te denken uit de jaaroverzichten van 2011. Voor Arem is het moeilijk om terug te blikken. Hij is 19 jaar en zit in het laatste jaar secundair. Zijn roots liggen in Libië maar sinds zes jaar woont hij met zijn familie in België. Toen bijna een jaar geleden de revolutie uitbrak in zijn thuisland,

kon hij niet van op de zijlijn toekijken. Tijdens de schoolvakanties trok hij naar Libië om mee te vechten met de rebellen aan de frontlinie. In de reeks 'Straffe Story's' vertelt hij zijn verhaal aan Maks!

TV.Klasse maakt videoreportages voor leraren, ouders en leerlingen. Je vindt ze op www.tvklasse.be De filmpjes staan in hoge definitie op de site. Je kan ze downloaden om te tonen tijdens lerarenvergaderingen, op oudercontacten of in de klas.

MUSICAL

DE GELAARSDE KAT

» VANAF 4 JAAR

© EventTeam vzw / Virginie Sys

Een arme molenaar verdeelt zijn bezittingen. De molen gaat naar de oudste zoon. De jongste erft alleen de kat uit de schuur. De musical vertelt het verhaal op een muzikale en humoristische wijze. Dorothy Wuyts speelt de kattige hoofdrol. Ze vraagt de molenaarszoon een hoed en laarzen en belooft hem in ruil de hand van de prinses. Slaagt de kat? Of steken de gemene tovenaars Titus en Fien hier een stokje voor?

'De Gelaarsde Kat, de musical' - midden april tot eind mei 2012 - Cultuurcentrum Evergem (Weststraat 31 - 9940 Sleidinge) en NTGent (Sint-Baafsplein 17 - 9000 Gent) - houders van de lerarenkaart krijgen 2 euro korting per ticket - reserveren: Uitbureau (09 233 77 88), vermeld het codewoord 'lerarenkaart'

VORMING

ENGELS IN CAMBRIDGE

» LERAREN ENGELS

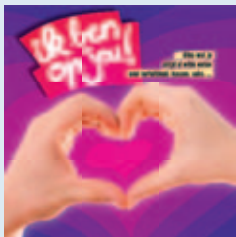
Twintig Vlaamse leraren Engels kunnen gratis naar Cambridge om er van 9 tot 20 april een nascholingscursus te volgen. De Bell Language School heeft het programma samengesteld in overleg met de Vlaamse pedagogische begeleidingsdiensten. Op dat programma o.a. 'the communicative approach', 'authentic texts and integrated skills work', 'approaches to teaching vocabulary' en 'life in Britain'. Je logeert bij een Engelse familie en er zijn ook talrijke sociale activiteiten gepland. Deze nascholing is bedoeld voor leraren Engels in de eerste drie jaar secundair onderwijs (je geeft minstens zeven uur Engels per week). Het departement Onderwijs en Vorming betaalt je inschrijvings- en verblijfskosten. De reiskosten betaal je zelf (of via het nascholingsbudget van je school).

Kandidaturen vóór 1 februari via www.ond.vlaanderen.be/internationaal/seconderwijs.htm

WEDSTRIJD

IK BEN OP JOU!

» 10 TOT 14 JAAR

Laad de leukste klasfoto op en win een klasbezoek aan de thematentoonstelling *Ik ben op jou!* van Technopolis® Mechelen. Het Nieuwsblad nodigt tweeduzend leerlingen uit van de derde graad lager en de eerste graad secundair onderwijs. Wil je er een daguitstap van maken? Bezoek dan 's namiddags de permanente tentoonstelling.

WIN Surf naar www.nieuwsblad.be/technopolis en stuur je leukste klasfoto door. Stemmen kan tot 15 februari. Op maandag 20 februari krijgen de leraren van de winnende klassen een mail.

UITTIP

DOMINO, DE MUSICAL

» VANAF 12 JAAR

'Domino, de musical' is een komedie over liefde en vriendschap met de grootste hits van Clouseau. Je volgt Dominique, een jonge vrouw van 28, die na haar relatiebreuk verhuist naar een volkse wijk in Vlaanderen: Swentibold. Daar maakt ze kennis met haar burens die op een kruispunt in hun leven staan en hun huis dreigen te verliezen. De musical kan een startpunt zijn om thema's aan te snijden als euthanasie, homoseksualiteit en relaties. De lespakketten, opgesteld door professionele organisaties, dienen als uitvalsbasis.

Domino, de musical - voorstellingen vanaf 8 maart - Stadsschouwburg Antwerpen - tickets voor de gewone voorstellingen: van 25 tot 54 euro - tickets voor de schoolvoorstellingen op 15-16 maart en 19-20 april (telkens om 14 uur): 13 euro (inclusief lesmap ontwikkeld met LEIF vzw - çavaria - Jeugd en Seksualiteit vzw, per minimum van 20 deelnemers) - info en reservatie voor de schoolvoorstellingen: annick.aertsen@musicall.be of 03 229 18 02 (vermeld de gegevens van de school, telefoonnummer van de contactpersoon, aantal tickets voor leerlingen en begeleiders, datum van de gekozen voorstelling)

WIN 50 X DUOTICKET VOOR DE TRY-OUT OP WOENSDAGNAMIDDAG

7 MAART. Vul het wedstrijdformulier in op www.lerarenkaart.be (startpagina, 'gelezen in Klasse') voor 23 januari. De winnaars worden persoonlijk verwittigd.

INLEEFREIZEN

BOUWKAMPEN 2012

» ALLE LERAREN

Heb je al plannen voor de zomervakantie? Je kan één maand meewerken aan de bouw van een laboratorium (India), de renovatie van een lepraziekenhuis (Bangladesh), de bouw van een gezondheidscentrum (Guatemala), een tbc-kliniek (Congo) of een melaatsencentrum (Comoren). De Damiaanbouwkampen zoeken geëngageerde reisgezellen om te helpen in één van de zeven bouwkampen voor 2012. Wil je

meer weten? Ga dan naar de eerste infobijeenkomst in Mechelen op 14 januari 2012. Op de infodag kan je je inschrijven voor één van de bouwkampen. Tijdens het weekend van 4 en 5 februari en op zaterdag 21 april wordt de reis voorbereid. Prijs: all-in (vliegtuig, verblijf en rondreis) vanaf 1350 euro (India), 1450 euro (Bangladesh), 1700 euro (Guatemala), 1800 euro (Congo) en 1900 euro (Comoren).

Damiaanactie - Leopold II-Haan 263 - 1081 Brussel - 02 422 59 11 - www.damiaanactie.be - inschrijven voor de infodag via m.lootens@skynet.be

Kruiswoordraadsel

1		2		3		4	5		6		7	8	9	10
						11		12			13			
14	15		16		17				18					
19							20		21				22	
		23			24	25								26
27	28			29						30				
31			32				33		34		35			
36			37				38			39			40	
		41			42			43						
44	45			46					47			48		
	49			50				51			52			
53			54				55		56	57		58		
		59			60			61			62		63	
64	65			66			67				68	69		
70			71			72								

WIN EEN CITYTRIP VAN 500 EURO

Je vindt hier elke maand een reuzegroot kruiswoordraadsel. De oplossing is meteen je eerste stap richting een reischeck van 500 euro. Daarmee kan je een citytrip kiezen uit het volledige aanbod van Holidayline.

Mail het woord achter horizontaal 24 vóór 22 januari (met onderwerp 'Kruiswoord 221') naar win.leraren@klasse.be.

Vorige maand won Carine Vermeulen uit Zingem de reischeck. Proficiat!

De oplossing vind je op www.klasse.be/leraren/kruiswoordraadsel.

HORIZONTAAL

1 Jeffrey Brabanders — **6** Mislukt, ernaast — **11** Edelknaap, hofjonker — **13** Spuwend zoogdier — **14** Zijn vooral keepers goed in — **18** Dwaas — **19** Onvriendelijk, stuurs — **20** Smaak jij het verschil met lompviseitjes? — **23** Voegwoord — **27** Vraagwoord — **29** Boot (van lang geleden) met veel, meestal onwillige, roeiers — **30** Over naar Ketnetters: paard of meisje? — **31** Na iets anders — **33** Duitse 'ons' — **35** Soemerische stad uit de oudheid, aan de Eufraat — **36** Te koop — **37** Zit vaak een heks op? — **41** Dan is je zandkasteel veilig — **42** Elke morgen in de spiegel — **43** Operacomponist ('Il Barbiere di Siviglia', 'La Gazza ladra', 'La Cenerentola') — **44** Omgekeerde van een oplichter, of toch niet? — **47** Karaat — **48** Italiaanse tante — **49** Muzieknoot — **50** Brave borst, goedzak — **51** Gemeenschapsonderwijs — **52** Derde persoon enkelvoud OTT van zeggen — **53** Ongewenst voorwerp in je galblaas — **56** Ergens tussen 3 en 4 — **58** Lessen over de bloemetjes en de bijtjes (afkorting) — **59** Met 'phone home' in het collectieve geheugen opgenomen — **60** Zo zal de Tour 2012 er 21 tellen — **63** Voornaam van papa Bundy — **64** Schouwspel én Bühne tegelijk — **67** Duits 'meer' — **68** Film van Steven Spielberg — **70** Voegwoord — **71** Muzieknoot — **72** Wordt vaak buiten gedraaid.

VERTICAAL

1 Gegrild brood, knoflook, olijfolie, tomaat, Italiaanse kruiden — **2** Zuur Frans automerk? — **3** Ierland in 't Iers — **4** Afgekorte oppervlakte — **5** Egyptische zonnegod — **6** Voornaamwoord — **7** Raar hoofddekseel of laatste drankje? — **8** Toerisme op zoek naar wilde dieren? — **9** Omgekeerde 6 — **10** Wiel — **12** Former une croûte croustillante — **15** Zo eindigen de meeste Italiaanse websites — **16** Vindt iedereen van deze puzzel — **17** Noodgedwongen en onvermijdbare procedure na een lekkere maaltijd — **18** Vlaamse film of volkssterrenwacht? — **20** Kwezel — **21** Victory in Europe (WO II) — **22** Veerkracht, elasticiteit — **25** Frans voornaamwoord — **26** Italiaanse lintenpasta — **28** Thuisplaneet van het vriendje van Mindy — **32** Franse abt — **34** Gulzigaards, veelvraten — **38** 206 beenderen — **39** Vlaamse TGV — **40** Raadsel, mysterie — **41** Ploeteren, zwoegen of de ezel uithangen? — **45** Was Angelico een schilderende monnik? — **46** Afgekorte taal- en spraaktechnologie — **53** Waar je in het vliegtuig stapt — **54** Klank, keelgeluid — **55** Rijstgerecht — **57** Internet Explorer — **61** Schrijvers proberen hiervan te leven — **62** Met Francisco zit je zo in Californië — **65** Engels voorzetsel — **66** Kwam voor de kip of toch niet? — **69** Vervoeging van 'to be' en van zijn.

Vrouwetje

Op mijn vorige school was één op de vier leraren een man. Op veel vlakken is er weinig verschil tussen de twee geslachten. Iemand die vervelend doet in de klas, iets moeilijks juist uitgelegd krijgen: het is voor iedereen, man én vrouw, hetzelfde. En toch ...

De afgelopen zes jaar heb ik heel nauw samengewerkt met een vrouwelijke collega. Elk jaar namen we samen acht leerlingen op sleeptouw naar een internationale conferentie. Ik nam de algemene leiding op me, deelde de taken uit en controleerde of iedereen zijn werk had gedaan. Het mannenwerk, zeg maar.

Wanneer een leerling even moe was van het vele werk dat met de voorbereidingen gepaard ging, nam mijn collega hem even apart en was zij het luisterende oor. Ze hielp de leerlingen en gaf ze het nodige zelfvertrouwen. Daar zijn vrouwen goed in, naar het schijnt. Ik zorgde ervoor dat iedereen deed wat hij moest doen, zij zorgde ervoor dat iedereen gelukkig was. We vulden elkaar mooi aan, als man en vrouw.

Vorig jaar was er echter meer dan één moment waarop de leerlingen bij mij hulp kwamen zoeken. Ze hadden niet echt goed gewerkt en mijn collega was duidelijk niet tevreden. Opeens was zij de dominante figuur en had ik de zalvende functie op mij genomen. Zij het mannetje en ik het vrouwetje ... En dat voor zo'n vent als ik.

Jeroen Masson is leraar Engels in de Europese School in Mol. Hij schreef dit verhaal voor Klasse. Wil je zelf het laatste woord in dit blad? Mail je verhaal naar redactie.leraren@klasse.be. Er wacht je een fijne verrassing.

Wie is er bang voor de zwarte school?

Het volgende nummer ligt rond 1 februari in je brievenbus.

klasse

Maandblad voor onderwijs in Vlaanderen
Uitgegeven door het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming (Agentschap voor Onderwijscommunicatie)

Nr. 221 — januari 2012

Klasse is teamwork. De hele ploeg vind je op www.klasse.be.

Hoofdredactie: Leo Bormans **Eindredactie:** Kris Vanhemelryck **Beeldredactie:** Jo Valvekens **Redactie:** Nele Beerens, Wouter Bulckaert, Leen Leemans, Stefaan Tolpe, Annelies Vanechoutte en Michel Van Laere m.m.v. Bart De Wilde en Iris Bellens **Vormgeving:**

Mieke Keymis, Peter Mulders en Tim Sels **Sites en multimedia:** Michel Aerts en Toon Van de Putte **TV.Klasse:** Elke Broothaerts, Hans Vanderspikken en Wouter Vanmol **Lerarenkaart & Klassetips:** Patrick De Busscher, Hannah El-Idrissi, Kerim Helaut, Geert Neiryck, Anne Siccard, Marc Van Belle en Sonja Van Droogenbroeck **Secretariaat:** Sabrina Claus, An Declercq en Ann Nevens **Publiciteit:** Diana De Caluwé

Verantwoordelijke uitgever: Jo De Ro — Koning Albert II-laan 15 — 1210 Brussel

Alle actieve Vlaamse leraren, CLB-medewerkers (elk net, elk niveau) krijgen Klasse gratis. Adreswijzigingen regel je uitsluitend via je eigen schooladministratie. Abonnement (10 nummers): 28 euro. Gepensioneerden, terbeschikkinggestelde leraren en individuele

studenten krijgen een abonnement tegen halve prijs. Groepsabonnementen voor alle studenten in de lerarenopleiding zijn gratis (bel 02 553 96 88 of mail secretariaat.leraren@klasse.be).

Voor scholen die dat wensen is er ook Yeti (derde graad lager onderwijs), Klasse voor Ouders (kleuteronderwijs tot en met tweede jaar secundair onderwijs) en Maks! (derde tot en met zevende jaar secundair onderwijs). Lees meer op www.klasse.be.

Klasse — Koning Albert II-laan 15 — 1210 Brussel
redactie.leraren@klasse.be

Tel. redactie:	02 553 96 86
Tel. secretariaat:	02 553 96 88
Tel. advertenties:	02 553 96 94
Tel. lerarenkaart:	02 553 96 95

2 2 2 2 2
0 0
1 1 1
2 2 2 2 2

KRIJGT JOUW LERARENKAART EEN GOUDEN RANDJE?

Haal je persoonlijke lerarenkaart uit de enveloppe achteraan in deze Klasse.
Surf naar www.lerarenkaart.be en tik het nummer van je kaart in. Luttele seconden later verneem je of jouw kaart een gouden kaart is. Tien leraren hebben zo'n gouden exemplaar en mogen met hun gezin naar Lissabon, Boedapest, Athene ... Ze winnen een reischeque van 500 euro die ze vrij mogen besteden.

Stimuleer ook je collega's om deel te nemen.
Eén leraar wint een verrassingsreis voor het hele schoolteam!

10 JAAR LERARENKAART

Vind je geen enveloppe bij deze Klasse?
Controleer dan op www.lerarenkaart.be
of je recht hebt op een lerarenkaart.
Is dat het geval? Vul dan uiterlijk
op 31 januari 2012 het online
aanvraagformulier in.

TIJDSCHRIFT

verschijnt maandelijks
(behalve in juli en augustus)

» VANAF 12 JAAR

TOT ALTIJD!

Thomas en Mario, twee Gentse studenten, zijn vrienden voor het leven. Ook al voelen ze zich allebei sterk aangetrokken tot Lynn, een heerlijk zotte doos en aantrekkelijke, wilde kat. Mario blijft na zijn studententijd een strijdlustige man, met een grote mond en theatrale plannen in de politiek.

Thomas wordt dokter. Lynn verdwijnt uit hun leven. Mario krijgt enkele jaren later MS. Thomas maakt mee hoe zijn vriend aftakelt. Eerst heeft Mario nog evenveel moed als humor. Toch laat hij al snel vallen dat hij zal doorgaan zolang het plezierig blijft. Zodra zijn leven die naam niet meer waard is, moet zijn vriend hem 'naar de nooduitgang' helpen. Al jaren ijvert hij immers voor een wet op legale euthanasie.

VIPDAG Na Ben X als debuut bewijst Nic Balthazar zijn regisseurscapaciteiten opnieuw met een sterk maatschappelijk én herkenbaar thema. Duizend leraren beleven, met collega of partner, op zondag 29 januari 2012 (11 uur) de uitzonderlijke vriendschap van twee mannen, en hun strijd op leven en dood. Wil je één of twee zitjes bemachtigen in Kinopolis Gent, Antwerpen, Kortrijk, Leuven of Hasselt? Surf dan op dinsdag 3 januari naar www.lerarenkaart.be/inschrijven. De inschrijvingen openen om 11 uur.

KINEPOLIS GROUP

